

posten

- oss mennesker imellom

i går

i dag

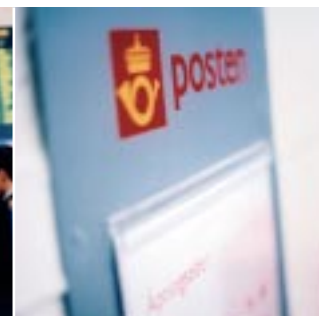

årsrapport
FOR POSTEN NORGE AS 2002

i morgen

Konsernsjefen har ordet	4-7	Konsument	26-27
Forretningsidé, visjon og mål	7	ErgoGroup	28-29
Organisasjon	8-9	Distribusjonsnett	30-31
Styrets beretning	10-17	Markedsbeskrivelse	32-35
Nøkkel tall for konsernet	18	Samfunnsregnskap	36-37
Resultatregnskap	19	Miljørapport	38-39
Balanse	20	Noter til regnskapet	40-56
Kontantstrømoppstilling	21	Revisjonsberetning	57
Kommunikasjon	22-23	Høydepunkter	58-59
Logistikk	24-25		

innhold

Varig verdiskapning

Langsiktig verdiskapning står helt sentralt i de utfordringene Posten møter gjennom internasjonalisering, utvikling av nye, elektroniske tjenester og liberalisering av postmarkedet i Europa.

«Selskapets egen målsetting er å være klar for full konkurranse fra 2007»

Å jobbe langsiktig for å skape verdier for vår eier, Staten, er Postens første prioritet. I tillegg skal selskapet i henhold til konsesjonen oppfylle samfunnsmessige oppgaver og forpliktelser.

Øvrige hovedtrekk i strategien er at:

- Posten er definert som en logistikk- og kommunikasjonsbedrift
- Det blir iverksatt omfattende effektivisering for å styrke konkurranseevnen
- Servicenivået skal heves
- Det skal arbeides for realisering av nye inntekter, spesielt i skjæringspunktet mellom fysiske og elektroniske tjenester.

På noen områder er strategien i 2002 spisset og tydeliggjort:

- Posten ønsker å effektivisere virksomheten, slik at bedriften kan ta en kostnadsledende posisjon. Dette som en viktig forutsetning for å kunne levere til konkurranedyktige priser.
- Postens IT-satsing gjennom ErgoGroup er vesentlig fordi det gir muligheten til å integrere elektroniske tjenester med fysiske tjenester, slik markedet i stigende grad etterspør.
- Innenfor kjernevirksomheten skal Posten søke markedsledende posisjoner i Norge, ta ledende posisjoner i nisjer i Norden for øvrig, mens virksomhet utenfor Norden skal skje gjennom allianser.

De viktigste eksterne driverne for Posten er internasjonalisering av logistikk- og kommu-

nikasjonsbransjen, utvikling av elektroniske produkter og tjenester som kan erstatte tradisjonelle posttjenester, samt liberaliseringen av de europeiske postmarkedene.

Disse tre drivere vil føre til økt konkurranse og økt bransjeglidning. Dette betyr igjen at virksomheter som stivner i sin form og innhold får store problemer, mens virksomheter som til enhver tid lykkes med å definere seg selv, sine tjenester og produkter rett, og makt-er den nødvendige omstilling, også får nye muligheter.

EU har vedtatt en tempoplan som medfører ytterligere liberalisering fra 2006, og full liberalisering fra 2009. Posten tror liberaliseringen i Norge vil skje raskere enn dette, og selskapets egen målsetting er å være klar for full konkurranse fra 2007.

Vel 85 prosent av Postens inntekter kommer fra bedriftsmarkedet, og snau 15 prosent fra privatmarkedet. Om Posten lykkes økonomisk, bestemmes derfor av hvor godt selskapet hevder seg i bedriftsmarkedene. Oppfatningen av Posten som merkevare formes derimot i stor grad gjennom møtene med Posten som leverandør av tjenester på det private markedet. Dette paradokset har naturlig nok innvirkning både på Postens markedsføring, som i stor grad rettes mot privatmarkedet, og på produkt- og tjenesteutviklingen, som i hovedsak er rettet mot bedriftsmarkedet. »

i morgen

Posten vil i stadig større grad kombinere tradisjonelle posttjenester med elektroniske løsninger. IT utgjør i dag 20 prosent av selskapets omsetning. Om noen år kan mer enn halvparten av konsernets omsetning komme fra IT og elektroniske tjenester.

«Økt tilgjengelighet representerer en trend. Som leverandør må Posten ta konsekvensen av dette»

» De ulike elementene i Postens strategi får, naturlig nok, ulik grad av oppmerksomhet når de gjennomføres. Overgangen fra egendrevne postkontor til en blanding av egendrevne salgssteder og Post i Butikk er det enkelttiltaket som i gjennomføringen har fått mest oppmerksomhet.

Nå har vi etablert et salgsnett med 1146 Post i Butikk og 304 egendrevne Posthandlere/Postkontor, og erfaringene så langt er gode - med en målt kundetilfredshet som er høyere enn tidligere. Spesielt scorer Post i Butikk høyt på tilgjengelighet og åpningstider. Det er liten tvil om at økt tilgjengelighet representerer en trend i dagens samfunn. Som leverandør må Posten ta konsekvensen av dette ved å legge til rette for økt tilgjengelighet gjennom bruk av teknologi, utvidete åpningstider og fleksible kundeavtaler.

Et annet forhold ved Postens pågående omstilling som er godt synlig fra utsiden, er den kraftige nedbemanningen som er foretatt de siste årene. En reduksjon fra 25.000 til 19.000 årsverk fra 1999 til utgangen av 2002 er en av de største nedbemanninger som er gjennomført i norsk næringsliv. Synkende brevmengder, nye teknologiske løsninger og økte effektivitetskrav er drivere bak denne nedbemanningen. Posten står fortsatt overfor

nedbemanning i tiden fremover, men ikke så omfattende som de tre forutgående. Disse nedbemanningene vil ikke gi seg utslag i færre postkontor. Snarere forventer vi en økning i antall Post i Butikk, og en tilpasning av åpningstidene i egendrevne salgssteder, noe som vil øke Postens tilgjengelighet.

Samtidig pågår arbeidet med å skaffe innlekter på andre områder for fullt, noe som gir seg utslag i en viss vekst i medarbeiderstyrken i datterselskaper, og også en markant vekst i omsetning per ansatt, både i morselskapet og i Postkonsernet som helhet.

En av de nye mulighetene til vekst som følger av liberaliseringen av Post-Europa, er oppkjøpet av CityMail i Sverige. Selskapet distribuerer adresserte brev i de største svenske byene, og er aktiv i en nisje med alle forutsetninger for å bli lønnsom. Oppkjøpet gir også en ny mulighet til å tilfredsstillende de kundene som opererer både i det svenske og norske markedet.

Postens omstilling gir seg også utslag i reduserte kostnader. Kostnadsreduksjonene er kommet opp i 2 milliarder kr når vi sammenligner 2002 med 2000. At resultatet før skatt for 2002 likevel ble negativt med 106 mill. kr, illustrerer effekten av et sterkt fallende brev-volum, og at vi i Norge de siste årene

har gjennomført lønnsoppgjør det ikke er realøkonomisk dekning for.

De senere år har vi sett to store børsnoteringer av postselskaper i Europa. TPG (Nederland) ble børsnotert i 1998, og staten eier nå 34,8 prosent av aksjene. Deutsche Post ble børsnotert i 2000, og den tyske stat eier 68 prosent av aksjene. Vi har åpenbart ikke sett slutten på børsnoteringer og redusert statlig eierandel i europeiske postselskaper.

Posten Norge ble omgjort til AS 1. juli 2002, men er som kjent ikke børsnotert. For å få en måling av selskapets verdi, har Samferdselsdepartementet de siste årene gitt eksterne analytikere i oppdrag å verdsette selskapet. I 2000 ble verdien beregnet til 4.8 milliarder kr, i 2002 til 6.3 og i 2003 til 5.5 milliarder kr. Dette betyr at Postens verdi i perioden 2000 til 2003 har økt med 13 prosent, mens hovedindeksen på Oslo Børs i samme periode falt med 47 prosent. Ser vi kun på 2002, har Postens verdi falt med 13 prosent, mot indeksens fall på 30 prosent. Vår tolkning av dette kan vanskelig være noen annen enn at Postens verdiutvikling er relativt tilfredsstillende målt mot utviklingen for andre selskaper. Postens ledelse og ansatte vil gjøre sitt ytterste for at så skal være tilfellet også i årene som kommer.

Kaare Frydenberg
Konsernsjef

«Postens verdiutvikling er relativt tilfredsstillende målt mot utviklingen for andre selskaper»

Postens visjon

Verdens mest fremtidsrettede postbedrift

Visjonen uttrykker et ambisjonsnivå for Posten i et lengre tidsperspektiv. Den er et bilde av hvordan vi ønsker at Posten skal bli oppfattet. Visjonen skal skape en felles forståelse av Postens retningsvalg, samtidig som den skal være et ideal for alle oss som arbeider i Posten, og ikke minst, noe å strekke seg etter.

Verdens gir uttrykk for at vi skal være ledende i verden innen vår bransje. Ingen postbedrift skal være bedre i sitt marked enn Posten er i Norge. Vi skal hente inspirasjon hos dem som gjør det best i vår bransje, uansett hvor i verden de er virksomme.

Mest betyr i utvidet forstand at vi skal være best. Vi skal være den som vinner de lønnsomme konkurransene i markedet flest ganger. Fremtidsrettet innebærer at vi til enhver tid ønsker å være i forkant av utviklingen. Vi tilbyr løsninger tilpasset tidens og fremtidens krav der kundens behov er i sentrum. Vi opererer i en dynamisk bransje og opplever et marked i rask utvikling. Visjonen understreker at endring og utvikling vil pågå kontinuerlig.

Postbedrift er ikke et uforanderlig begrep. Vi bestemmer selv hva som skal bygges inn i begrepet «post» fremover. Samtidig tar det utgangspunkt i vår historie og vår tillit i markedet. Posten er et begrep ladet med positive verdier. Det må vi ta vare på.

Forretningssidé

Posten utvikler og leverer helhetlige, verdiøkende kommunikasjons- og logistikk-løsninger gjennom fysiske og elektroniske nettverk for nasjonale og internasjonale kunder.

Posten skal utvikle helhetlige, verdiøkende kommunikasjons- og logistikk-løsninger. Dette betyr at vi ikke bare transporterer sendinger fra A til B, men at vi tilbyr helhetlige løsninger med utgangspunkt i kundens behov.

Vi utvikler løsninger som leveres gjennom fysiske og elektroniske nettverk. Det betyr at vi fortsatt skal drive med transport av fysiske sendinger, men også elektroniske tjenester som for eksempel betalingstjenester, sikker ID og sikker e-post. Leveransen kan skje både ved egenproduksjon og gjennom alliansepartnere. Vårt nettverk betjener både privatpersoner og bedrifter. Hovedfokus er fortsatt på kunder i Norge, men nettverket vi kan tilby våre kunder skal omfatte hele verden.

Overordnede mål

Med utgangspunkt i vår forretningssidé, visjon, verdier og kommende utfordringer, har Posten satt følgende overordnede mål for sin virksomhet:

Fornøyde kunder

Skal måles gjennom utviklingen i kundetilfredshet, som skal avspeile helhetsinntrykket kunden har av Posten.

Sterk markedsposisjon

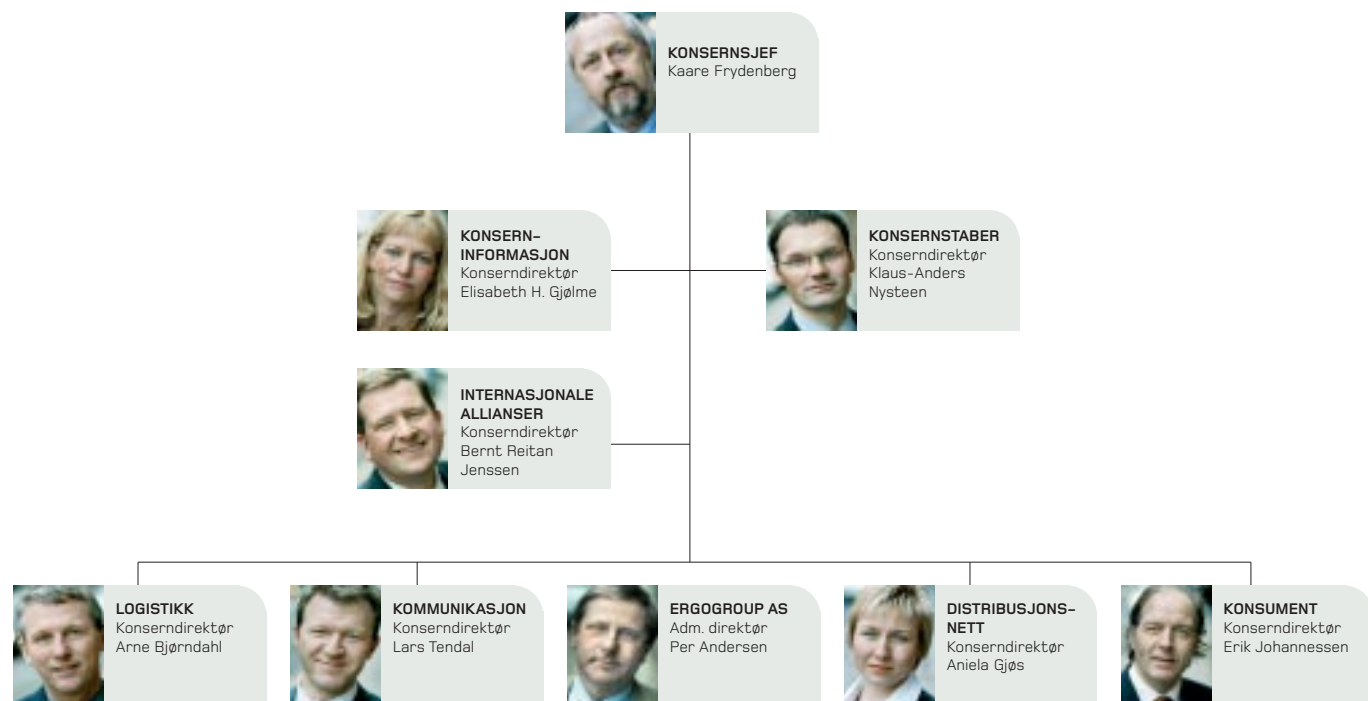
Skal måles gjennom utviklingen i markedsandeler, både innenfor eksisterende og nye områder. Vi skal være ledende i Norge og i nisjemarkeder i Norden. Internasjonalt skal vi inngå allianser.

Attraktive arbeidsplasser

Skal måles gjennom utviklingen i arbeidsplassattraktivitet der medarbeidertilfredshet inngår som en sentral faktor.

Konkurransedyktig verdiutvikling

Skal måles gjennom utviklingen i Postens totale verdi. Eierne skal ha en bedre verdiutvikling ved å investere hos oss enn gjennom alternative investeringer.

Markedsrettet konsernstruktur

Posten har organisert konsernet i fem markedsorienterte divisjoner og tre staber som fokuserer på utvikling. Strukturen skal bidra til å styrke Postens verdiskaping.

Omdanningen av Posten Norge til aksjeselskap fra 1. juli 2002 førte ikke til endringer i selskapets struktur, men bidro til at selskapet får rammebetingelser på linje med konkurrenter og næringslivet for øvrig. Posten Norge AS sin organisering tilsvarer dermed det som gjelder for aksjeselskaper der staten eier alle aksjene.

Posten Norge AS er en organisasjon som ønsker å bruke mesteparten av sine ressurser utad på å utvikle og tilfredsstillende markedet og kundenes behov. Konsernet består av fem markeds- og resultatfokuserede divisjoner og tre utviklingsorienterte staber.

De fem divisjonene har ansvar for å utvikle og levere konkurransedyktige løsninger for å møte eksisterende og nye kundebehov hver for seg og samlet.

Konsernstrukturen er et virkemiddel for å nå mål og realisere strategier, og således bidra til å styrke verdiskapingen i konsernet. Lederne for divisjonene og stabene inngår i konsernledelsen som er konsernets øverste ledergruppe. Ved at konsernledelsen er operativ bidrar det til fokus på helhetlige løsninger til markedet. Konsernstrukturen er ikke statisk, og både strukturen og grenseflatene mellom de ulike enhetene må løpende vurderes med sikte på en mest mulig effektiv gjennomføring av konsernets strategier.

I 2002 ble Konsernstab Utvikling og Konsernstab Økonomi slått sammen under betegnelsen Konsernstaber. Endringen bidrar til økt kompetansedeling og bedre ressursutnyttelse innenfor stabsfunksjonene. Dessuten er det etablert en egen stab med spesielt fokus på internasjonal alliansebygging.

Dessuten er det etablert en egen stab med spesielt fokus på internasjonal alliansebygging.

«Omleggingen av Postens salgsnett har i 2002 gitt 101 flere salgssteder enn året før»

Veien mot en fremtidsrettet postbedrift

Postens visjon, forretningsidé, hovedmål og strategier ble utviklet og vedtatt i 2000. Styret besluttet i 2002 at arbeidet i de nærmeste årene skal videreføres etter de samme linjer. Postens forretningsidé er å være en logistikk- og kommunikasjonsbedrift.

Hovedstrategien for å styrke selskapet i et stadig mer konkurranseutsatt marked er å effektivisere alle deler av virksomheten samtidig som service og kvalitet økes. Innenfor kjernevirksomheten skal Posten være markedsleder i Norge. I Norden satser Posten på å ta en ledende markedsposisjon innenfor nisjer, mens øvrig internasjonal satsing skal skje gjennom allianser.

Posten Norge ble fra 1. juli 2002 omdannet til et stateid aksjeselskap. For Posten er det viktig å få de samme rammebetingelser som konkurrenter og øvrig næringsliv. AS-etableringen er et steg i riktig retning.

De omstillinger som er foretatt i bedriften, sammenholdt med de rammebetingelser som er gitt av eieren, bidrar til at Posten kan arbeide videre for å innfri visjonen om å utvikle «verdens mest fremtidsrettede postbedrift». Både enkeltvis og i sum har alle hovedaktiviteter i 2002 beveget konsernet i denne retningen.

Følgende illustrerer viktige utviklingstrekk for Posten:

- Omleggingen av Postens salgsnett har i 2002 gitt 101 flere salgssteder enn året før. Ved utgangen av 2002 består salgsnettet av 1146 Post i Butikk, 24 bedriftsentre og 304 posthandel/postkontor. Service og tilgjengelighet er kritiske suksessfaktorer for Posten.
- Leveringskvaliteten for A-post i 2002 var

86,7% fremme over natt, en økning fra 86,3% året før og 1,7%-poeng over konsesjonskravet. Kvaliteten er dermed bedre enn noen gang. Høy regularitet i A-postleveransene er vesentlig for å oppnå fornøyde kunder og et godt omdømme.

- Prisene på adresserte brev står uendret for andre år på rad. Markedsutviklingen gir ikke rom for portookninger på disse produktene. Prising av nye tjenester som «oppbevaring» og «midlertidig ettersending av post» ble innført i 2002. I 2003 innføres betaling for «ettersending av post til varig ny adresse». Også fremover vil Posten lansere verdiøkende produkter og tjenester i forlengelsen av Postens tradisjonelle produktspekter.

- Posten hadde i 2002 gjennombrudd med sikker elektronisk post; eKurer – som ble tatt i bruk av viktige målgrupper. Postens eFaktura for bedrifter ble lansert, og er godt mottatt i markedet. Sikker elektronisk signatur ligger i bunn for løsningen med sikker nettbetaling som i 2002 ble tatt i bruk av Norsk Tipping. I Oppdal har Posten startet et prøveprosjekt med Smartkort som gir sikker elektronisk rapportering til kommunen.

- Omsetningen fra internasjonale satsinger har i 2002 økt med 372 mill.kr eller 51%, og utgjør 7,2% av Postens totale omsetning. Posten følger en nisje-strategi i Norden og de største satsingene er: CityMail Sweden, Transport Systems International (TSI), Pan Nordic Logistics (PNL).

«Posten vil lansere verdiøkende produkter og tjenester i forlengelsen av Postens tradisjonelle produktspekter»

For å sikre at Posten utvikler seg til en konkurransedyktig og lønnsom bedrift, må alle deler av virksomheten effektiviseres. De store omstillingsprosjektene er videreført med stor intensitet i 2002. Arbeidet har gitt vesentlige effekter:

- Omstilling og effektivitetsfremmende tiltak ga i 2002 1.022 mill. kr i årlige kostnadsreduksjoner. I 2001 og 2002 er kostnadene redusert med til sammen 2,0 milliarder kr. Omstillingsarbeidet fortsetter i 2003 og skal gi varige kostnadsreduksjoner tilsvarende foregående år. Nedgangen i adressert post fortsetter og forsterker behovet for effektivisering.

- I takt med effektiviseringen er Statens utgifter til statlig kjøp av ulønnsomme posttjenester nær halvert i løpet av fem år fra 570 til 305 mill.kr.

- Omstillingene har ført til bemanningsreduksjoner i morselskapet på 1.804 årsverk i 2002. I løpet av perioden 2000 – 2002 er antall årsverk redusert med 6000 eller nærmere 25%.

- Ny tariffavtale i NAVO ble fremforhandlet med fagforeningene i 2002. Denne erstatter statens tariffavtale, og Posten får dermed større innflytelse på lønnsutviklingen i selskapet.

- Landbasert tungtransport ble i 2002 lagt ut på anbud. 40% av transportoppdragene kjøres i dag av eksterne transportører.

- Overgang fra privatbiler til leasede tjenestebiler for postbudene startet i 2001 og er videreført i 2002. Siste driftsår ga det en samlet kostnadsreduksjon på 115 millioner kr.

- Posten Servicepartner AS som har oppdrag for Posten innen kantinedrift, renhold, byggtjenester er solgt til ISS i 2002.

- Selskapene Netaxept AS og Nettlast Helgeland AS, som ikke var strategisk virksomhet i Posten, ble solgt i 2002.

Det er styrets vurdering at omfattende kontinuerlig forbedringsarbeid er nødvendig for å sikre og utvikle Postens posisjon som den ledende kommunikasjons- og logistikkbedriften i Norge.

På oppdrag fra Samferdselsdepartementet gjennomførte DnB Markets i første kvartal

2003 en verddivurdering av konsernet. Den viser en samlet egenkapitalverdi for konsernet på 5,5 milliarder kr. Tilsvarende verddivurdering i 2000 beregnet verdien av Posten til 4,8 milliarder kr, og i 2002 til 6,3 milliarder kr. Dette betyr at Postens verdi i perioden 2000 til 2003 har økt med 13%, mens hovedindeksen på Oslo Børs i samme periode falt med 47%. For perioden 2002 til 2003 isolert sett har Postens verdi falt med 13%, mot indeksens fall på 30%. Styret er tilfreds med at Postens verdiutvikling har vært mer positiv enn børsutviklingen over disse årene.

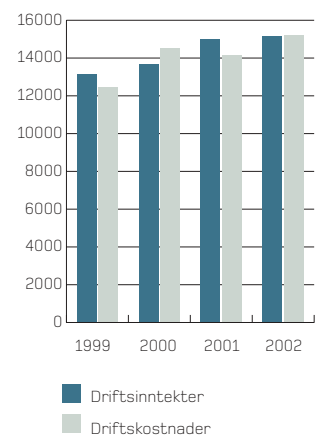
Økonomi og resultatutvikling: Posten omsatte i 2002 for 15.166 mill. kr, en vekst på 1,1% fra 2001. Morselskapets inntekter ble 3,5% lavere enn året før og utgjør 79,4% av konsernets omsetning i 2002, mot 83,2% året før. Omsetningen for datterselskapene viste en økning på 11%.

Resultatet før skatt i 2002 ble -106 mill. kr. Driftsresultat (EBIT) var -33 mill.kr, noe som er 876 mill.kr lavere enn året før, hvor eiendomssalg bidro vesentlig til resultatet. Avsetninger til omstilling på 105 mill. kr har bidratt til å trekke ned konsernets resultat i 2002. Styret vurderer resultatet som for svakt til å sikre Postens behov for videre utvikling. Tiltak for å styrke Postens økonomiske utvikling blir derfor gitt første prioritet i arbeidet fremover.

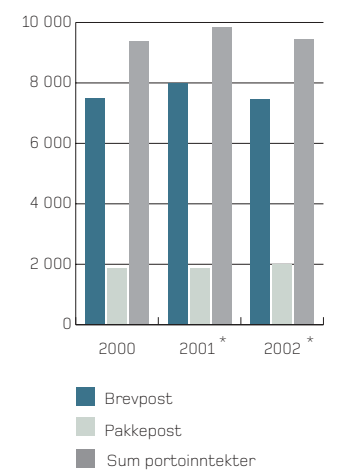
Utviklingen preges av nedgang i inntektene fra adresserte brev. Overgangen til elektroniske alternativer går raskere i Norge enn i Europa for øvrig. Sektorer som ligger i forkant i overgangen til bruk av elektroniske tjenester er bank- og finansnæringen, og offentlig forvaltning. Antall sendinger i divisjon Kommunikasjon øker likevel med 1,5% som følge av vekst innen reklamesendinger og markedskommunikasjon, samt oppkjøpet av CityMail. Salgsnett i Konsument-divisjonen har en inntektsreduksjon på 4% hvorav den største nedgangen gjelder banktransaksjoner

DRIFTSINNETEKTER OG KOSTNADER
(mill. kr)

INNETKTSUTVIKLING
(mill. kr)

* Inkl. Postreklame Helg. Volum for 2001 er beregnet.

og salg av Postbankens tjenester. Pakke- og logistikkvirksomheten bidrar med inntektsvekst på 11%. ErgoGroup vokser med 21% og leverer gode resultater i et vanskelig marked.

Inntektene fra IT- og Logistikk-området står for en økende andel av Postens omsetning. IT-området utgjør 12% av inntektene i 2002, mot 10% i 2001. Logistikkvirksomheten står for 23% av inntektene i 2002 mot 21% året før. Kommunikasjonsproduktene utgjør 54% av inntektene mot 57% året før, og Konsument er uendret med 9%.

Kapitalforhold: Totalkapitalen utgjorde pr. 31.12.2002 9.561 mill.kr. Dette er en økning på 395 mill.kr fra året før.

Ved AS-etableringen 1.juli ble morselskapet Posten Norge AS tilført 1.660 mill.kr i ny egenkapital. Et ansvarlig lån på 400 mill. kr ble konvertert til egenkapital. Samtidig ble selskapet pålagt å overta finansieringen av ventelønsordningen som skal bestå frem til 1. januar 2005.

Bokført egenkapital i Posten Norge AS pr. 31.12.2002 var 4.045 mill.kr. Morselskapets pensjonskostnader regnskapsføres i tråd med norsk og internasjonal regnskapspraksis. Høy lønnsøkning, høyt uføretak, samt diverse planendringer de senere årene har bidratt til at netto pensjonsforpliktelse har økt vesentlig. Økningen er ikke inkludert i balansen, men presenteres som en ikke-balanseført forpliktelse. Ved årsskiftet utgjorde den samlede ikke-balanseførte forpliktelsen for morselska-

pet 1.183 mill.kr jfr. note 2 til årsregnskapet. Bokført egenkapital hensyntatt den ikke-balanseførte pensjonsforpliktelsen ville ha vært 2.862 mill. kr.

I november vedtok Stortinget at Posten Norge AS må innbetale den beregnede underdekningen i Statens Pensjonskasse i 2003 på 1.475 mill. kr. Den ikke-balanseførte forpliktelsen påvirkes ikke av denne innbetalingen. Stortinget besluttet samtidig å tilføre Posten Norge AS 600 mill.kr i ny egenkapital for å kompensere den negative effekten.

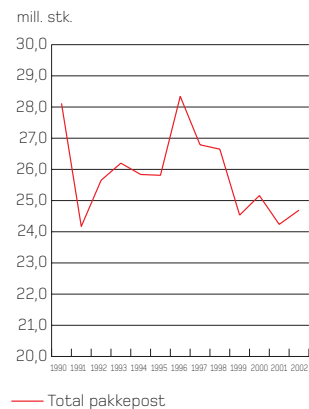
Avkastningen på sysselsatt kapital i konsernet ble 1,7% i 2002 mot 24,6% i 2001. Justert for engangseffekter ble avkastningen 1,2% mot 11,0% i året før. Avkastningen er ikke tilfredsstillende og må ses i sammenheng med den negative resultatutviklingen kombinert med en økning i sysselsatt kapital. Pr. 31.12.2002 utgjorde sysselsatt kapital 5.184 mill. kr, en økning fra året før på 1.017 mill. kr. Økningen skyldes hovedsakelig investeringer i nytt salgsnett, samt oppkjøp.

Kontantstrømmen fra operasjonelle aktiviteter var i 2002 på 488 mill.kr hvilket representerer en forbedring i forhold til 2001 på 305 mill. kr.

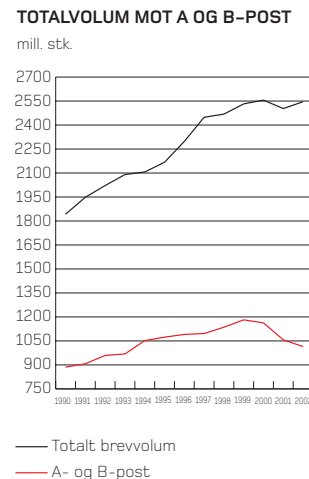
Postens virksomhet er av en slik art at den finansielle risiko er relativt begrenset. Finansielle instrumenter benyttes for å redusere risiko knyttet til rentendringer, valutakursendringer og endringer i kraftpris.

«For å sikre en forsvarlig omstillingsprosess, legger Posten til grunn at Norge vil følge EUs tempoplan for liberalisering»

VOLUMUTVIKLING PAKKEPOST

VOLUMUTVIKLING SAMMENLIGNING TOTALVOLUM MOT A OG B-POST

Styret bekrefter at fortsatt drift er lagt til grunn for årsregnskapet og at forutsetningene for dette er til stede.

Disponeringer: Posten Norge AS hadde i 2002 et resultat etter skatt på -43 mill. kr.

Styret foreslår for generalforsamlingen at årets underskudd overføres annen egenkapital. Selskapet hadde -35 mill.kr i negativ annen egenkapital ved årets slutt, og selskapet har således ikke fri egenkapital. I tråd med aksjeloven foreslår derfor styret at det ikke betales utbytte for 2002.

Organisasjon og miljø: Ved utgangen av 2002 var det i Posten 23.509 årsverk, hvorav 19.407 årsverk i morselskapet. De kraftige omstillingene har ført til bemanningsreduksjoner i morselskapet på 1804 årsverk i 2002. Samtidig har bemanningen i datterselskapene økt med 807 årsverk.

Av morselskapets samlede antall fast ansatte ved utgangen av 2002 er 50% kvinner. Blant heltidsansatte er 41% kvinner, mens 65% av de deltidsansatte er kvinner. I styret er 40% av medlemmene kvinner. Konsernledelsen består av ni personer hvorav to er kvinner, dvs. 22%. Av 412 administrative ledere for øvrige er 29% kvinner, og av 1230 førstelinjeledere er 33% kvinner. Posten legger til grunn en moderat kjønnskvote for å øke antall kvinnelige ledere og medarbeidere i mannsdominerte stillingskategorier. Dette er innarbeidet i

Postens rekrutteringspolicy og tariffavtale. Ved inntak av traineer og i forbindelse med lederkartlegging og lederutvikling fokuseres det aktivt på å finne og utvikle kvinnelige ledere og lederkandidater.

Posten legger stor vekt på kompetanseoppbygging. I 2002 ble det igangsatt et omfattende program for lederutvikling. I løpet av 2003 vil 96 ledere ha gjennomført Postens topplederprogram og 126 ledere et mellomlederprogram.

Totalt er 75 nasjonaliteter representert blant Postens ansatte. Arbeidet med «rasimefri sone» er videreført i alle deler av virksomheten, noe de ansatte har støttet helhjertet opp om.

Styret vil takke de ansatte for aktiv innsats og medansvar i en krevende omstilling.

Det er fortsatt bekymringsfullt høyt sykefravær. Sykefraværet totalt i 2002 var på 11,3%, mot 11,2% året før. Det arbeides løpende med å få ned fraværet gjennom bruk av Postmodellen og med fokus på helsefremmende arbeid i hele organisasjonen. Posten og fagforeningene inngikk i juni avtale om inkluderende arbeidsliv (IA) med Trygdeetaten. Intensjonen i avtalen er å redusere sykefraværet med minimum 20% i løpet av 3 år, øke den gjennomsnittlige pensjoneringsalder, og øke innsatsen for medarbeidere med redusert funksjonsevne.

Konkrete handlingsplaner for IA ble i løpet av høsten utarbeidet for alle deler av virksomhet.

De siste tre årene har det vært en markert nedgang i antall postran. Posten har lagt vekt på en systematisk oppbygging av effektive sikkerhetstiltak. I 2002 var det 6 postran i Norge, mot 8 i 2001, 20 i 2000 og 32 i 1999. Dermed har Posten en bedre utvikling enn den øvrige kriminalitetsutviklingen i samfunnet. I de tilfeller ran skjer, legges det betydelig vekt på oppfølging og støtte til de berørte medarbeidere.

Det er i 2002 registrert 297 arbeidsskader som har medført sykefravær. For 2001 var tilsvarende tall 357, og for 2000 362. Skadefrekvensen, dvs. antall skader med fravær pr. million arbeidstimer, var 8,7 i 2002, mot 9,8 i 2001 og 9,2 i 2000.

I forbindelse med lønnsoppgjøret i 2002 ble det forhandlet frem en ny tariffavtale i NAVO som erstatter Statens tariffavtale. Avtalen åpner for en forenkling av lønnsystemet i Posten. Et partssammensatt utvalg er nedsatt for å utrede nytt lønnsystem for Posten. Partene har også nedsatt et utvalg som utreder fremtidig pensjonsordning og pensjonstilknytning. I dette arbeidet legges det vekt på å sikre konkurransedyktige avkastningsforhold, samt betingelser for medlemmene i ordningen på dagens nivå. Selskapet har forpliktet seg til ikke å endre tilknytningen

til Statens Pensjonskasse før 01.03.2004 med mindre partene blir enige om noe annet.

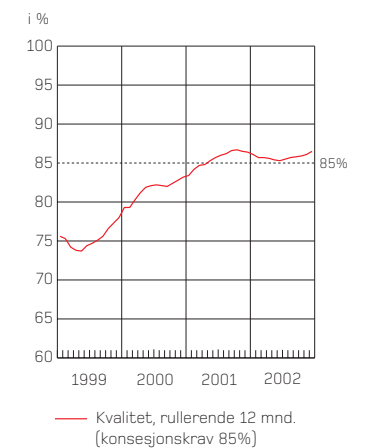
Styret: På Postens generalforsamling i 2002 ble Arvid Moss valgt til ny styreleder, og etterfulgte Magnus Stangeland. I tillegg ble Terje Christoffersen valgt til nytt styremedlem etter at Bjørn Kaldhol trakk seg fra styret.

Det er i 2002 vedtatt en ny styreinstruks som angir regler om styrets arbeid, fullmaktsforhold og saksbehandling. Styret legger vekt på at selskapet har hensiktsmessige og effektive styrings- og kontrollsystemer som ivaretar forvaltning av konsernet overfor eier og andre interessenter på en betryggende måte. Løpende rapportering og oppfølging av vesentlige investeringer og disposisjoner vektlegges. Eventuelle interessekonflikter ved behandling og beslutninger av saker vurderes av styret for det enkelte styremedlem og for konsernsjef. Det har i 2002 ikke vært noen slike saker. Selskapsinformasjon gjøres tilgjengelig på Postens internettsider. Styret vil årlig gjennomgå sin arbeidsform og ved behov vurdere innholdet i styreinstruksen.

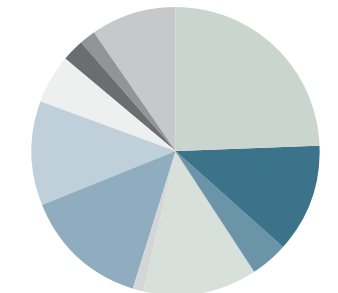
Ytre miljø: Posten bidrar til påvirkning av det ytre miljø blant annet gjennom transportvirksomhet, drift av bygninger, avfall og gjenvinning, samt miljøeffektivt innkjøp.

De viktigste miljøbelastningene er knyttet til transport og drift av bygninger. Det arbeides kontinuerlig med forbedrings-

A-POST NORGE TOTALT FREMME OVER NATT NESTE DAG

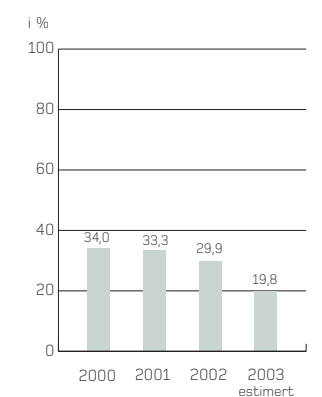

INNETKTSFORDELING KONSERNET

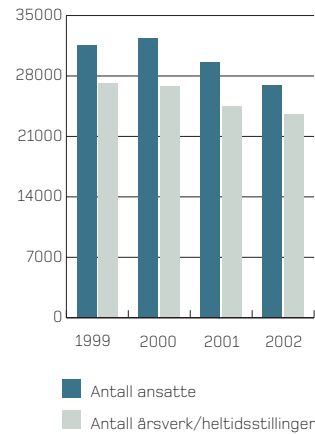
- A-priorisert (24,4%)
- B-Økonomi (12,2%)
- Aviser/blader (4,2%)
- Øvrig kommunikasjon (12,8%)
- Norgespakken (1,2%)
- Andre logistikk-produkter (14,1%)
- ErgoGroup (11,7%)
- Postbanken (5,5%)
- Statlig kjøp (2,5%)
- Annet (1,8%)
- Øvrige datterselskaper (9,6%)

ANDEL AV POSTENS INNETEKTER FRA ENERETTSMRÅDET

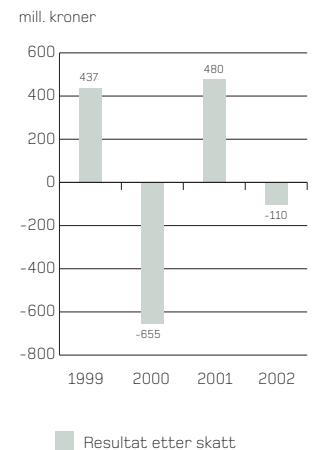

«Med ErgoGroup som en integrert del av Postens virksomhet utvikler og tilbyr konsernet helhetlige løsninger»

BEMANNINGSUTVIKLING

ÅRSRESULTAT

prosesser for å redusere belastningen på det ytre miljø, særlig energiforbruk og utslipp. Energibehovet i Postens bygg dekkes hovedsakelig av elektrisitet og fyringsolje. Et ENØK-prosjekt som ble startet i 2001 har som mål å redusere energiforbruket med 20% i perioden 2002-2005, samt øke bruken av fornybare energikilder. I 2002 er energiforbruket i Postens eide bygg redusert med 4,5%, samtidig har andelen fjernvarme av totalt energiforbruk økt og utgjør 13%.

Pilotprosjekt «Drive Right» er igangsatt i Trondheim og Bergen med kjørecomputer for drivstoffbesparelser. Posten har 39 el-biler, og har deltatt i et felles-europeisk el-bil prosjekt ELCIDIS som har vurdert effektivitet og miljøvirkninger av el-biler i godstransporten. Posten deltar også i Bellonas Hydrogenbil-prosjekt.

Posten vedtok i 2002 å innføre miljøstyring som blant annet vil omfatte en miljøplan med konkrete mål, og et elektronisk miljøregnskap. Dette skal gi en total oversikt over ressursbruk og utslipp til ytre miljø. Arbeidet med utvikling og implementering av styringsverktøyet vil skje i 2003.

Fremtidsutsikter: Liberaliseringen innen det europeiske postmarkedet fortsetter. Fra 1. juli 2003 har Regjeringen foreslått å senke

Postens enerettsområde for adresserte sendinger fra 350 til 100 gram. Postens beskyttede virksomhet kryper dermed til under 20% av totalomsætningen. For å sikre en forsvarlig omstillingsprosess legger Posten til grunn at Norge vil følge EUs tempoplan for liberalisering som langt på vei innebærer fri konkurranse fra 2006 når eneretten reduseres til brev under 50 gram.

Kommunikasjonsmarkedet vil være i kontinuerlig forandring de kommende år og vil fortsatt sette store krav til Postens omstillings-evne. Med ErgoGroup som en integrert del av Postens virksomhet utvikler og tilbyr konsernet tjenester som imøtekommer kundenes krav til helhetlige kommunikasjons- og logistikk-løsninger – både fysisk og elektronisk. Logistikkmarkedet er mer preget av økonomisk nedgangsperiode. Posten er posisjonert for meraktivitet innen logistikk-løsninger, pakkeforsendelser og ekspresstjenester og tilbudet utvikles i retning av økt fleksibilitet og økt kundetilpasning.

Styret vil understreke at Posten må forbedre sine økonomiske resultater betydelig fremover, både for å øke avkastningen på kapitalen i selskapet og for å sikre handlefrihet til å gjennomføre de strategier som er lagt. Det kontinuerlige forbedringsarbeidet må fortsette.

Postens styre består av bak fra venstre: Asbjørn Birkeland, Erik Døvre og Hans Fredrik Danielsen. Midten fra venstre: Ingrid Svensen (vararepresentant for Terje Christoffersen), Gerd Øiahaas (vararepresentant for Ingeborg Anne Sætre) og Inger Marie Gulvik Holten. Foran fra venstre: Nestleder Liv Stette, leder Arvid Moss, Wenche Pedersen og Odd Christian Øverland.

Fremover vil Posten fokusere på å:

- gjennomføre kostnadseffektiverende tiltak og fortsette profesjonaliseringen i alle deler av organisasjonen
- videreutvikle service og kvalitet på alle nivåer i Posten
- utvikle nye, integrerte tjenester basert på helheten i konsernet
- tilpasse og optimalisere produksjons-

strukturen (nett, terminaler etc.) og hente ut stordriftsfordeler.

Postvirksomhet blir mer og mer kompetansedrevet. For å lykkes må Posten kunne tilfredsstille medarbeidernes behov for utvikling og utfordrende arbeidsoppgaver. Konsernets omstillingsprogrammer må balansere mellom effektiviseringstiltak og kompetanseutvikling.

På kort sikt vil konsernets driftsøkonomi

være preget av fortsatt store omstillingsoppgaver. Samtidig ventes en fortsatt vanskelig markedsituasjon innen IT, budbil- og ekspressektoren, samt bank/finans i 2003. Det økonomiske målet for 2003 er et beskjedent overskudd. For å sikre en positiv, langsiktig utvikling er det nødvendig at selskapet i tiden fremover oppnår stadige resultatforbedringer.

Oslo, 27. mars 2003

Arvid Moss
Arvid Moss
(leder)

Terje Christoffersen
Terje Christoffersen

Wenche Pedersen
Wenche Pedersen

Ingeborg Anne Sætre
Ingeborg Anne Sætre

Asbjørn Birkeland
Asbjørn Birkeland

Odd Chr. Øverland
Odd Chr. Øverland

Erik Døvre
Erik Døvre

Liv Stette
Liv Stette
(nestleder)

Inger Marie Gulvik Holten
Inger Marie Gulvik Holten

Hans Fredrik Danielsen
Hans Fredrik Danielsen

Kaare Frydenberg
Kaare Frydenberg
(konsernsjef)

NØKKELTALL

Beløp i mill. nok

KONSERN		2002	2001	2000
RESULTAT				
Driftsinntekter	mill. kr	15 166	15 008	13 659
Driftsresultat	mill. kr	-33	843	-848
Ordinært resultat før skattekostnad	mill. kr	-106	718	-886
LØNNSOMHET OG RENTABILITET				
Beregnete nøkkeltall inkl. engangseffekter 2):				
Netto driftsmargin 3)	%	-0,2	5,6	1)
Resultatmargin 4)	%	-0,7	4,8	1)
Rentabilitet på sysselsatt kapital 5)	%	1,7	24,6	1)
Egenkapitalrentabilitet etter skatt 6)	%	-3,5	22,8	1)
Beregnete nøkkeltall ekskl. engangseffekter 2):				
Netto driftsmargin 3)	%	-0,4	2,1	1,6
Resultatmargin 4)	%	-0,9	1,3	1,3
Rentabilitet på sysselsatt kapital 5)	%	1,2	11,0	8,5
KAPITAL OG LIKVIDITET				
Kontantstrøm fra driften	mill. kr	488	183	843
Investeringer	mill. kr	1441	2 033	1 359
Egenkapitalandel 7)	%	42,2	23,9	24,8
Netto gjeldsgrad 8)	%	0,1	0,5	0,4
PERSONALE				
Antall ansatte pr. 31.12.		26 886	29 563	32 365
Antall heltidsstillinger		23 509	24 506	25 684

Justering foretatt i grunnlagstallene for beregning av nøkkeltall

1) Engangseffekter i 2000 knyttet til avsetning til restrukturering og uførepensjon er 1,2 milliarder kroner

2) Beregnede tall uten engangseffekter tar hensyn til salg av eiendom og virksomhet i 2001 og 2002, og i tillegg avsetning for restrukturering i 2002.

Definisjoner

3) Driftsresultat/driftsinntekter

4) Ordinært resultat før skattekostnad/driftsinntekter

5) (Driftsresultat + finansinntekter)/gjennomsnittlig sysselsatt kapital

6) Årsresultat/gjennomsnittlig egenkapital

7) Egenkapital/totalkapital

8) (Rentebærende gjeld - likvide midler)/egenkapital

RESULTATREGNSKAP

Beløp i mill. nok

POSTEN NORGE AS			KONSERN			
2000	2001	2002	Note	2002	2001	2000
12 024	12 486	12 042				
				15 166	15 008	13 659
992	984	1 465		3 193	2 578	2 029
7 416	7 326	6 906		8 485	8 628	8 331
499	549	461	7, 8	903	805	625
25	62	19	7, 8	22	71	26
2 936	3 343	3 237	3	2 620	2 608	2 434
1 062	(458)		4	(24)	(525)	1 062
(906)	680	(46)		(33)	843	(848)
97	174	194	5	114	105	104
128	215	209	5	187	230	142
(937)	639	(61)		(106)	718	(886)
(257)	178	(18)	6	4	238	(231)
(680)	461	(43)		(110)	480	(655)
				(17)	17	7
	(300)					
680	(161)	43				
680	(461)	43	15			

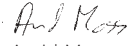
BALANSE

Beløp i mill. nok

POSTEN NORGE AS			KONSERN				
2000	2001	2002	Note	2002	2001	2000	
Eiendeler							
536	370	185	7	1 639	1 301	944	
3 823	3 560	3 468	8	4 034	3 938	4 148	
674	821	951	9	150	135	83	
49	38	259	10	236	60	58	
106	721	1 184	11	58			
5 188	5 510	6 047		6 117	5 434	5 233	
Anleggsmidler							
47	49	64	12	65	51	50	
1 610	2 182	2 086	13	2 526	2 721	2 002	
647	720	701	14	853	960	823	
2 304	2 951	2 851		3 444	3 732	2 875	
Omløpsmidler							
7 492	8 461	8 898		9 561	9 166	8 108	
Sum eiendeler							
Egenkapital og gjeld							
1 515	1 515	3 060		3 060	1 515	1 515	
505	505	1 020		1 020	505	505	
(32)	129	(35)		(94)	138	(33)	
				48	35	25	
1 988	2 149	4 045	15	4 034	2 193	2 012	
Avsetning for forpliktelser							
1 242	702	403	16	446	796	1 279	
Rentebærende langsiktig gjeld							
979	1 048	751	17	846	1 133	1 119	
Rentebærende kortsiktig gjeld							
400	832	300	17	304	841	416	
Rentefri kortsiktig gjeld							
2 883	3 730	3 399	18	3 931	4 203	3 282	
7 492	8 461	8 898		9 561	9 166	8 108	

Garantiansvar/pantstillelser 19

Oslo, 27. mars 2003

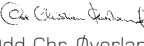

Arvid Moss
(leder)

Terje Christoffersen

Wenche Pedersen

Ingeborg Anne Sætre

Asbjørn Birkeland

Odd Chr. Øverland

Erik Døvre

Liv Stette
(nestleder)

Inger Marie Gulvik Holten

Hans Fredrik Danielsen

Kaare Frydenberg
(konsernsjef)

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Beløp i mill. nok

POSTEN NORGE AS			KONSERN		
2000	2001	2002	2002	2001	2000
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter					
(294)	613	370	692	855	(142)
(4)	(2)	(15)	(14)	(2)	(6)
(160)	(572)	68	116	(713)	(157)
168	588	(31)	44	637	177
964	(566)	(327)	(350)	(594)	971
674	61	65	488	183	843
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter					
(904)	(1 186)	(654)	(1 441)	(2 033)	(1 359)
333	1 248	601	258	1 384	342
(638)	(551)	(869)	(225)	86	(419)
(1 209)	(489)	(922)	(1 408)	(563)	(1 436)
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter					
	80	139	139	80	4
400	432			442	416
		28			
(226)	(11)	(436)	(461)	(18)	(236)
		(532)	(532)		
(131)		(300)	(300)		(131)
		1 939	1 939		
43	501	838	785	504	53
(492)	73	(19)	(135)	124	(540)
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse					
1 139	647	720	960	823	1 333
Kontantbeholdning ved oppkjøp av datterselskaper					
			28	12	30
647	720	701	853	960	823
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt					
*) Dette tallet fremkommer slik:					
(680)	461	(43)	(110)	480	(655)
524	634	489	934	928	651
(138)	(482)	(76)	(132)	(553)	(138)
(294)	613	370	692	855	(142)

Av- og nedskrivninger samt gevinst ved salg av anleggsmidler i kontantstrømsoppstillingen inkluderer i tillegg til driftsmidler også aksjer, mv.

NOTER

Notene er en integrert del av årsregnskapet og fremgår på sidene 40-56.

LARS TENDAL
Konserndirektør
Kommunikasjon

Posten tilbyr brevpost og markeds-kommunikasjon gjennom fysiske og elektroniske kanaler.

ANSATTE	
2002	429
2001	403
2000	429

OMSETNING I MILL. NOK	
2002	8 356
2001	8 508
2000	8 184

FYSISKE SENDINGER I MILL.	
2002	2 546
2001	2 503
2000	2 556

DATTERSELSKAPER
Distribusjonsselskapet City Mail Sweden som har distribusjon i de største byene i Sverige og Posten Forbrukerkontakt som distribuerer postreklame med hovedvekt på de fire største byene i Norge.

Tilbyr helhetlige kommunikasjons- løsninger

– Gjennom oppkjøp og utvikling av nye tjenester skal vi styrke vår markedsposisjon, sier konserndirektør Lars Tendal i divisjon Kommunikasjon.

Nye elektroniske kommunikasjonskanaler, økt konkurranse og generell lavkonjunktur nasjonalt og internasjonalt, var sentrale utfordringer for divisjon Kommunikasjon i 2002.

– Vi har hatt en større inntektssvikt enn forventet på A-post som faller raskere enn i Europa for øvrig på grunn av nordmenns nettbruk. En hyggelig overraskelse var imidlertid at mens reklamemarkedet for øvrig sliter, opplever vi vekst innenfor adressert og uadressert reklame, sier konserndirektør Lars Tendal.

Med oppkjøpet av det svenske distribusjonsselskapet CityMail Sweden, har Posten fått fotfeste i det skandinaviske markedet. Selskapet leverer post til 1,8 millioner husholdninger hovedsaklig i storbyene Stockholm, Göteborg og Malmø, og dekker dermed 40 prosent av de svenske husstandene. CityMail Sweden omsatte for nærmere 430 millioner svenske kroner i 2002.

– Med CityMail Sweden på laget, kan vi tilby bedre løsninger til store, skandinaviske kunder. Dette oppkjøpet er en nisjesatsing som gjør at vi dobler nedslagsfeltet vårt, opplyser Lars Tendal.

Kommunikasjon har gjort nyttige erfaringer i forhold til markedsposisjonen for elektroniske kommunikasjonsløsninger.

– Vi har valgt å rette betydelig mer av vår oppmerksomhet mot bedriftsmarkedet, sier Tendal. Han trekker frem eFaktura som den viktigste nyheten overfor bedriftskunder i 2002. Gjennom eFaktura tilbyr Posten sikker elektronisk overføring av faktura. Tilbudet

inngår i et større konsept, der Posten tar rollen som tiltrodd tredjepart og forenkler kundenes kommunikasjon gjennom hybridløsninger som skanning og print av elektronisk informasjon. Store kunder som Europay, Creno, Adviso og Scribona har inngått avtaler om eFaktura.

For Posten er den elektroniske satsingen viktig, men Lars Tendal understreker at fysiske forsendelser har sine klare fordeler.

– Papiret krever ingen datasystemer hos mottakeren for å ta i mot – enten det er en regning eller et brev som kommer i postkassen. Det tradisjonelle brevet, postkortet, avisen eller utsendelser av vareprøver på døren gir muligheter for å presentere produkter på en måte som elektroniske medier ikke kan, sier Tendal. Vareprøveesken fra Posten er en nysatsing. Før jul startet utlevering av vareprøver direkte på døren til 20 000 husstander i Oslo.

– Vareprøveesken er et spennende tilbud som ble godt mottatt både av forbrukere og annonsører. I løpet av 2003 kommer vi til å foreta en rekke nye utsendelser over hele landet, forteller Tendal.

I 2002 etablerte Posten en storkunde-enhet, hvor de største kundene får ett kontaktpunkt mot hele Postens tjenestespekter.

– Posten har en svært vid produktportefølje og kan tilby alt fra pallelaste til web-design. Utfordringen består i å gjøre dette kjent for de største kundene våre, slik at vi kan ta tak i en større del av deres verdikjede og tilby bredere produktspekter gjennom ett kontaktpunkt, forklarer Tendal. På kundelisten står blant

Posten distribuerer 2,5 milliarder brev og 25 millioner pakker hvert år. De norske Bokklubbene er en av Postens største kunder.

annet Bertel O. Steen som har overlatt store deler av sine fysiske og elektroniske kommunikasjons-tjenester, pakkeutveksling og IT-drift til Posten.

Innen avidistribusjon ønsker Posten å posisjonere seg som en solid aktør. For å lykkes står samarbeid med avisenes egne distribusjonsselskaper sentralt.

– Ved å slå sammen Postens distribusjonsapparat og avisenes egne distribusjonsselskaper, kan vi levere en løsning der kvalitet og pris er gunstigere for begge parter, mener konserndirektøren. Forhandlingene om felles avis- og postdistribusjon med Adresseavisen førte ikke frem, men samtaler pågår med flere andre aviser.

Posten lanserte nytt profilprogram sommeren 2002. Den nye profilen markerer Postens overgang fra å være brevdistributør til å bli en kommunikasjons- og logistikkbedrift.

Når det gjelder fremtidsutsikter planlegger

EU å åpne for fri konkurranse på alle adresserte brev fra 2009, en utvikling som vil by på store utfordringer. Ifølge prognosene blir det fortsatt kraftig nedgang på adresserte brevprodukter. Konserndirektøren forteller at Kommunikasjon vil møte fremtiden gjennom strategiske oppkjøp og ved å øke innovasjonstakten ytterligere. Utviklingen av nye produkter og løsninger vil foregå med kunden i sentrum.

– I utviklingen av nye løsninger har vi tidligere ikke vært tilstrekkelig lydhøre overfor kundenes behov. Skal vi lykkes med satsingene våre fremover, står kundeorientering helt sentralt, sier Tendal.

Posten kommer også til å ta betalt for alle sine tjenester. Betaling for midlertidig ettersending og oppbevaring av post ble introdusert i 2002, og i 2003 innføres betaling for ettersending av post til ny, varig adresse utover en måned.

De største kundene får ett kontaktpunkt mot Posten.

i morgen – Etter hvert vil markedet være fullstendig konkurranseutsatt, og vi skal og må tilby løsninger som er kanaluavhengige, helhetlige og gir fordeler for kundene gjennom hele verdikjeden. Dette krever en salgs- og markedsorientert organisasjon med høy kompetanse, sier konserndirektør Lars Tendal.

ARNE BJØRND AHL
Konserndirektør
Logistikk

Divisjon Logistikk har ansvaret for salg og distribusjon av pakkeprodukter, ekspresstjenester og stykkgoods, kombinert med informasjons- og betalingsløsninger.

ANSATTE

2002	1 227
2001	1 357
2000	1 595

OMSETNING I MILL. NOK

2002	3 225
2001	2 840
2000	2 821

TOTALT ANTALL PAKKER I MILL.

2002	24,7
2001	24,5
2000	25,4

DATTERSELSKAPER

Oslo Container Stevedor AS (OCS), Wajens AS, Transport Systems International AS (TSI), KortProsess AS, Pan Nordic Logistics (PNL) AB, 1to1 Factory AS og Nettlast AS.

Flere ønsker varene levert på døren, og i løpet av 2002 har Posten inngått avtale med IKEA om hjemkjøring.

Sømløse pakketilbud

«Målet er at alt som leveres over dørstokken i norske hjem, skal komme med Posten»

For divisjon Logistikk endte 2002 med volumvekst og positive resultater. – Med et godt nettverk og integrerte logistikk-løsninger, står vi godt rustet i konkurransen om kundene, sier konserndirektør Arne Bjørndahl.

Kundene etterspør integrerte logistikk-løsninger, og Posten er den eneste i Norge som kan tilby fysisk transport, informasjonsutveksling og betalingsløsninger samtidig. I 2002 lanserte Posten flere nye tjenester, og videreutvikling av verdiøkende tjenester som betalingsløsninger, sporing og varsling på SMS er prioriterte satsinger i 2003. Blant nyhetene er aktiv varsling, der Posten samarbeider med kundene for å redusere retur på pakker. I november lanserte Posten en tjeneste hvor kundene kan bli varslet om ankommet pakke

på SMS. Tjenesten er tilgjengelig for kunder som benytter EDI-basert kommunikasjon med Posten. Med stykkgoods har Logistikk innført et nytt prissystem, slik at kunder som sender flere kolli samtidig til samme mottaker, får en gunstigere pris enn før.

Arne Bjørndahl forteller at interessen for hjemlevering har økt kraftig. I løpet av året har Logistikk inngått to store avtaler for hjemlevering med IKEA og Vinmonopolet. Antall leveringsområder er utvidet fra 48 til 51 byer og større tettsteder. Posten tilbyr dermed

hjemkjøring på kvelden til omtrent halvparten av befolkningen.

– Vi øker tilgjengeligheten og valgfriheten for kundene våre. Målet er at alt som leveres over dørstokken i norske hjem, skal komme med Posten, sier Bjørndahl. Logistikk har også utvidet tidsrommet for hjemlevering. På lengre sikt skal det bli mulig for kunden å velge tid og sted for levering av pakker.

Logistikk gjennomførte flere kostnads-reducerende prosjekter i 2002. Resultatet ble bedre lønnsomhet. Divisjonen har i løpet av året også funnet nye områder for effektivisering.

– For eksempel har vi avdekket at 25 prosent av alle bedriftspakkene har feil adresse. Her ønsker vi å samarbeide med kundene for å bedre adressekvaliteten. Rimeligere produksjon og mindre retur vil senke kostnadene for begge parter, sier Arne Bjørndahl.

I løpet av året har Posten effektivisert fortollingen. Denne er nå samlet på tre steder mot tidligere ti.

– Ved å sentralisere fortollingen til Oslo,

Posten har 35 sykkelbud i de største byene.

Kunder kan bli SMS-varslet om ankommet pakke.

Gardermoen og Tromsø øker vi servicen og reduserer kostnadene, forteller Arne Bjørndahl.

På tollsiden har Posten også jobbet aktivt for å øke tollgrensene for private sendinger, slik at det skal bli enklere for forbrukerne å handle varer i utlandet. Posten ønsker at verdigrensen for tollbehandling av private sendinger fra utlandet heves fra 200 kroner til minst 1000 kroner, men Finansdepartementet ser ikke ut til å ville heve tollgrensen.

Posten har hatt EDI-produksjon, eller elektronisk datautveksling, siden 1998. I 2002 økte antall EDI-pakker med 20 prosent. Det betyr at godt over halvparten av de 25 millioner pakkene som årlig sendes med Posten, er tilknyttet denne kommunikasjonsformen som gjør det mulig for Posten å tilby tjenester som SMS-varsling om ankommet pakke og elektronisk betalingsløsning.

Fjoråret ble også benyttet til å forberede innføringen av ny prisberegning for pakker fra 1. januar 2003. Nå er det både vekt og volum som avgjør prisen.

– Vi gjør disse endringene, fordi det er et mer forretningsmessig system. Nå står prisen

mer i forhold til hva det faktisk koster å transportere pakkene. Bilene fylles av pakkens volum, før de blir for tunge, påpeker konserndirektøren.

I 2002 solgte Posten sin eierandel i Net-axept som leverer logistikk- og betalingsløsninger på nettet. Netaxept leverer fremdeles betalingsløsninger til Posten, og Postens logistikk-løsninger inngår fortsatt i Netaxeps løsninger for vareidistribusjon.

– For Posten er det ikke nødvendig å sitte på eiersiden i Netaxept for at vi skal nå våre mål om å levere integrerte logistikk- og betalingsløsninger, sier Bjørndahl.

Innen transport og logistikk er konkurransen sterk. Når det gjelder den internasjonale satsingen, viderefører Posten Norge samarbeidet i PNL (Pan Nordic Logistics) – et skandinavisk samarbeid på pakkesiden – med Post Danmark. PNL har bygd opp et nettverk i Norden gjennom oppkjøp av Expressgoods i Sverige og en allianse med Posten Finland. For å sikre kundene konkurransedyktige logistikk-løsninger utenfor Norden, jobbes det videre med å finne en internasjonal partner på logistikksiden.

– Med flere internasjonale aktører representert i Norge, blir konkurransen stadig tøffere. Tendensen er færre, men større selskaper. Vi er klare for internasjonale allianser, sier Bjørndahl.

i morgen

– Vi ser at kundene i stadig større grad ønsker én leverandør som kan levere flere tjenester. I konkurransen om kundene vil det derfor være helt avgjørende at vi evner å sy sammen integrerte logistikk-løsninger som kombinerer det beste av fysiske og elektroniske tjenester innenfor fysisk transport, informasjonsutveksling og betaling, sier konserndirektør Arne Bjørndahl.

Postens Bedriftssenter leverer postale basistjenester og verdikende løsninger til bedriftskunder.

ERIK JOHANNESSEN
Konserndirektør
Konsument

Divisjon Konsument har ansvaret for Postens landsdekkende salgsnett med fysiske, elektroniske og telefoniske kontaktpunkter for kundene gjennom kjedene Posthandel, Post i Butikk, Bedriftssentre og Kontaktsentre.

ANSATTE	
2002	4 800
2001	5 775
2000	8 963
OMSETNING I MILL. NOK	
2002	2 705
2001	2 698
2000	3 224

Bedre service og økt tilgjengelighet

I 2002 fullførte Konsument den store omleggingen av Postens salgsnett. Med etableringen av Post i Butikk og Posthandel har Posten nå nærmere 1500 salgssteder over hele landet.

Ved utgangen av 2002 var det etablert 1146 Post i Butikk, 304 Posthandel, 24 Bedriftssentre og fem Kontaktsentre. Dermed er antall salgssteder økt med mer enn 200 i forhold til status før den omfattende omleggingen som startet 1. mars 2001. Omleggingen har dermed bedret tilgjengeligheten til Postens tjenester og kundeservice.

Etableringene av Post i Butikk som tilbyr post- og banktjenester med fokus på privatkunder, har foregått i samarbeid med butikkjeder som Norgesgruppen, COOP og Hakon Gruppen. At konseptet er blitt godt mottatt, viser Postens kundemålinger og

tildelingen av Dagligvareprisen 2002.

– Posten har vært svært flink til ikke å trække i gamle spor, men finne utradisjonelle løsninger. Konsernet har også vært dyktige til å få produkter tilpasset de store omstillingene som er blitt gjennomført, uttaler Handelsbladet FK som deler ut den årlige prisen.

I Posthandel-kjeden som erstatter dagens postkontor, er tjeneste- og produktspekteret blitt utvidet gjennom nye finansielle tjenester, forsikringsprodukter og varesalg. Konsument har testet ut salg av ulike produkter som mobiltelefoner, CD-er, videofilmer og PC-spill. På bakgrunn av erfaringene som er gjort i 2002, vil det i løpet av 2003 skje en revurde-

ring av vareutvalget. Målsettingen er at varesortimentet skal støtte bedre opp under Postens verdikjede og forretningsidé om å tilby helhetlige kommunikasjons- og logistikk-løsninger.

For Post i Butikk skal varesortimentet videreutvikles og utvides.

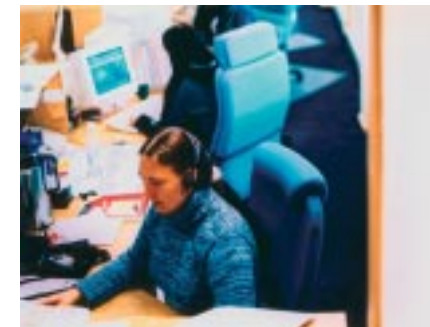
– Vi jobber blant annet med å kunne tilby billettsalg i butikkene. Dette vil bli lansert i løpet av 2003, opplyser Erik Johannessen.

Fem Kontaktsentre er etablert i

Haugesund, Kristiansand, Larvik, Sarpsborg og Steinkjer. Kontaktsentrene tar seg av kundeservice, klagebehandling, salg og sentralbord for Posten. Med sine 283 ansatte betjente senteret i 2002 til sammen 1,5 millioner inngående samtaler med gjennomsnittlig ventetid på 30 sekunder. I tillegg ble det tatt 500 000 utgående kundesamtaler. Videre har kontaktsentrene besvart 110 000 e-poster, foretatt 800 000 omadresseringer og behandlet 60 000 skriftlige klager. I en kundetilfredshetsmåling gjennomført i september 2002, oppnådde kontaktsentrene en indeks på 88 av 100 mulige. Dette viser at kundene er meget godt fornøyd med alle deler av virksomheten. I 2003 planlegger kontaktsenter-kjeden å

Med 1500 salgssteder er Posten mer tilgjengelig.

Fem Kontaktsentre ordner kundeservice og salg.

«I alt vi gjør, skal vi ha kunden i fokus»

betjene kundeservice for eksterne bedrifter. – Utfordringen vår er å få avkastning på de investeringene som er gjort, og utnytte kapasiteten. Dette vil vi gjøre blant annet ved å tilby tjenestene til andre bedrifter utenfor Posten, sier Johannessen.

I løpet av 2002 ble det etablert 19 bedriftssentre. Til sammen finnes det nå 24 slike salgssteder rundt om i landet. Postens Bedriftssenter leverer postale basistjenester og verdikende løsninger til bedriftskunder. Sentrene er tilpasset næringslivskundenes behov, og finnes i næringsstette områder hvor kundegrunnet er stort nok.

I 2002 ble det foretatt to undersøkelser for å måle kundenes tilfredshet med Postens nye salgskanaler. Nærmere 10 000 postkunder ble intervjuet om Post i Butikk, Posthandel, Bedriftssenter og Kontaktsentre. Serviceinnstilling og vilje til å hjelpe scoret høyt for alle kanalene. Undersøkelsene konkluderer med at kundene er mest fornøyd med Postens geografiske tilgjengelighet og åpningstid. Både Post i Butikk og Posthandel har vesentlig lengre åpningstider enn tidligere. Kundene viste også stigende grad av tilfredshet med kompetansen til ansatte i Post i Butikk.

Når det gjelder ventetid på Posthandel og Post i Butikk, viste undersøkelsene at Posten må jobbe enda mer for å betjene kundene raskere.

– Køer er først og fremst et storby-problem. Her kommer vi til å sette inn ulike tiltak for å få ned ventetiden. For eksempel kan det bli aktuelt å øke bemanningen i de travleste periodene og installere flere minibanker i våre lokaler, forteller Erik Johannessen.

– Vi er nå over i en driftsfase, der jeg er veldig opptatt av at vi setter kunden i fokus. Med det som utgangspunkt, vil vi videreutvikle salgskanalerne, innføre enklere rutiner og vurdere større grad av selvbetjening, sier Johannessen.

i morgen – I fremtiden kommer fysiske og elektroniske tjenester til å bli integrert og støtte hverandre i langt større grad enn i dag, sier Erik Johannessen.

PER ANDERSEN
Konserndirektør
ErgoGroup

ErgoGroup utvikler og leverer IT-tjenester og elektroniske kommunikasjonsløsninger, og understøtter Postens rolle som tiltrodd tredjepart for elektronisk samhandling.

ANSATTE

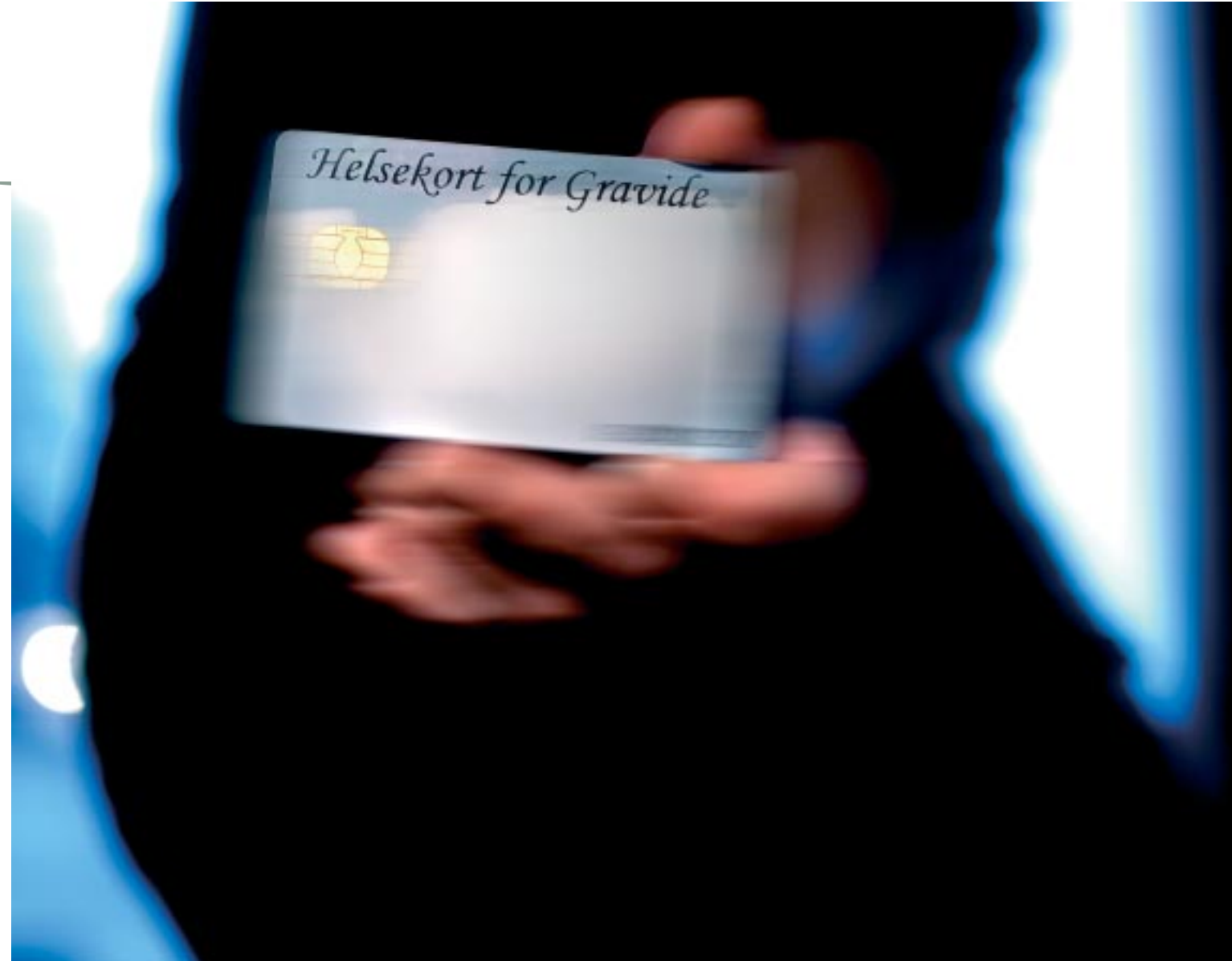
2002	2 123
2001	1 836
2000	1 362

OMSETNING I MILL. NOK

2002	2 907
2001	2 454
2000	1 678

DATTERSELSKAPER

ErgoBluegarden, ErgoEnet, ErgoEphorm, ErgoIntegration, ErgoPeople, ErgoRunit, ErgoSensia, ErgoSolutions, ePartner, ElectricFarm, Buypass, Medix, TransWare, ZebSign, ErgoIDP (International Data Post). ErgoGroup har også eierandeler i Atento, Adviso og Interprise Consulting.

Postens smartkort kan benyttes til sikker identifisering, signering og betaling på Internett. Kortet har blant annet i et prøveprosjekt vært brukt som legejournal for gravide.

Inn i nye IT-markeder

I 2002 vokste Postens IT-selskap ErgoGroup med 15 prosent som er mer enn markedet for øvrig. – Vi har ambisjon om å ta nye markedsandeler i 2003, sier adm. dir. Per Andersen.

«Det blir stadig tydeligere at ErgoGroup er en viktig del av Postens strategi og fremtid»

IT-selskapet kan se tilbake på et år der de vant mange kontrakter. Til tross for tøft marked og mindre volum enn forventet, økte omsetningen med 0,5 milliarder kroner - fra 2,4 milliarder kroner til 2,9 milliarder kroner. Selskapet er nå den nest største IT-bedriften i Norge. Den kraftige veksten skyldes både oppkjøp og vekst i eget forretningsområde.

– Gjennom flere år har vi bygget opp et stort miljø på IT-siden. Størrelse er viktig for at vi skal være konkurransedyktige i markedet. Dessuten har vi vært lenge i markedet, og solid kompetanse og gode relasjoner gjør nok at en del kunder foretrekker oss, sier Per

Andersen. For å tilpasse kapasiteten, har ErgoGroup i løpet av året foretatt nedbemanning i deler av virksomheten.

– Skal vi fortsette den positive veksten, må vi kontinuerlig jobbe med kompetanseutvikling og med å tilpasse organisasjonen til markedet. Det betyr at vi hele tiden må sørge for å ha den riktige kompetansen på riktig sted, sier Andersen

I 2003 vil selskapet fokusere på effektivisering, nysalg og oppkjøp. Målet er å doble omsetningen i løpet av tre til fire år, ikke minst gjennom oppkjøp i inn- og utland.

Hos ErgoGroup overvåkes datadrift døgnet rundt.

– Utfordringen vår blir å finne de riktige selskapene som passer inn i en av våre tre satsingsområder; infrastruktur, elektroniske tjenester og administrative støttesystemer, opplyser Per Andersen.

Satsingen på kommunikasjons- og logistikk-løsninger gjør ErgoGroup til en sentral aktør også i det nordiske IT-markedet. ErgoGroups målsetting er å forenkle og effektivisere elektronisk samhandling og IT-drift for sine kunder innenfor offentlig og privat sektor. Gjennom enklere elektronisk samhandling skal ErgoGroup bidra til omstilling for å øke sine kunders konkurransekraft.

Effektivisering av helsevesenet er et av de store satsingsområdene for ErgoGroup.

Offentlig sektor og effektivisering av helsevesenet er et av områdene der ErgoGroup satses tungt. ErgoGroups spydspiss mot offentlig sektor, ErgoEphorm, fikk oppdraget med å levere ett felles økonomisystem til Helse Nord.

Gjennom selskapet Buypass AS, som eies av ErgoGroup og Norsk Tipping, er det utviklet smartkort som kan benyttes til sikker identifisering, signering og betaling på Internett. Denne løsningen står også helt sentralt i avtalen med Trykdeetaten som ble inngått i januar 2003 om levering av løsning for signering og kryptering av informasjon som sendes over Internett.

I løpet av 2002 ble kontrakten med Bertel O. Steen utvidet. Det betyr at ErgoGroup nå tar seg av all drift av IT-systemene, samt vedlikehold og videreutvikling av bilkonsernets forretningsapplikasjoner.

ErgoGroup har økt sin eierandel i det svenske logistikk-selskapet TransWare AB som er markedsledende på elektroniske tjenester innen logistikk- og transport. Oppkjøpet er et viktig steg i ErgoGroups strategi om å ta en ledende rolle som IT-leverandør innenfor transport og logistikk.

Ett år etter at Runit ble innlemmet i ErgoGroup, har det Trondheims-baserte selskapet fått en helt sentral rolle i ErgoGroups satsing mot industri og bygg/anlegg og blant annet kapret kunder som Bautas og SN Power.

I september inviterte ErgoGroup til det 19. IT-tinget på Lillehammer. Elektronisk signatur, e-forvaltning og informasjonssikkerhet var

blant temaene som ble tatt opp på konferansen hvor kunder, konkurrenter og samarbeidspartnere var samlet.

ErgoGroup gjennomførte i 2002 en ekstern kundeundersøkelse, der hele 85 prosent av kundene svarer at de er fornøyd med selskapets tjenester.

– Resultatet er svært gledelig. Det viser at vi har gjort en solid jobb med å kundefokuser oss, sier Per Andersen.

Under etableringen av Post i Butikk var det ErgoGroup som sørget for å få på plass alle IT- og dataløsninger.

– For å bidra til å nå Postens visjon om å bli verdens mest fremtidsrettede postbedrift, spiller ErgoGroup en viktig rolle i å utvikle integrerte løsninger, sier Per Andersen.

Direktøren forteller at tilknytningen til morselskapet Posten er blitt styrket i løpet av 2002. Da ErgoGroup (dengang Statens Datasentral) ble kjøpt av Posten i 1995, hadde Posten to klare strategier med oppkjøpet. IT-selskapet skulle bidra til å utvikle nye produkter som kunne erstatte bortfall av inntekter på brevsiden. I tillegg hadde Posten stort behov for IT-kompetanse for å kunne omstille driften.

– Det blir stadig tydeligere at vi er en viktig del av Postens strategi og fremtid, og at Posten og ErgoGroup er en god kombinasjon, sier Per Andersen.

i morgen – Nye nettløsninger vil vokse fram. Vi vil utnytte teknologien på en måte som gjør Posten mer effektiv og lønnsom. De nye dataløsningene vil organisere dataene – innholdet – annerledes og bli enda mer brukervennlig, sier adm. dir. Per Andersen.

ANIELA GJØES
Konserndirektør
Distribusjonsnett

Distribusjonsnett utvikler og drifter Postens fysiske nettverk som omfatter innhenting, sortering og distribusjon av brev og pakker.

ANSATTE	
2002	16 083
2001	17 277
2000	17 968
OMSETNING I MILL. NOK	
2002	6 744
2001	6 537
2000	6 326

Posten har 16 000 ansatte innenfor transport, sortering og distribusjon.

«Vår ambisjon er å utvikle et markedsrettet og effektivt distribusjonsnett i verdensklasse»

Etablerer fremtidens postnett

Bedre kvalitet og økt effektivitet har preget 2002 i Distribusjonsnett. – Vi skal skape landets mest effektive distribusjonsnett, sier konserndirektør Aniel Gjøes.

Nå er det Postens fremtidige landslogistikk som er hovedfokus for divisjonen som utvikler og drifter Postens fysiske nettverk. – Vi må ha færre og større produksjonsanlegg. Forventninger om mindre brevpost og større volum på tyngre gods krever at vi tar nye grep for å tilpasse oss fremtidens behov for teknologi og infrastruktur. Liberalisering av postmarkedet krever at vi må møte fremtiden mest mulig forberedt, og det gjør vi blant annet ved å velge riktig terminalstruktur, forklarer Aniel Gjøes.

Divisjonen er Postens største enhet med 16 000 ansatte innenfor transport, sortering og distribusjon av post. I det nye distribusjonsapparatet skal blant annet budenes kompetanse utnyttes bedre i de grunnleggende systemene, slik at arbeidsprosessene forbedres. Et eksempel kan være å legge budenes kunnskap om adresseendringer inn i systemene, noe som vil øke adressekvaliteten og få ned andelen feilsendt post, slik at leveringstiden blir kortere.

– **Målet er å skape et effektivt** og strømlinjeformet nett, der vi samordner distribusjon av brev og pakker. For å få til dette, må vi i større grad ta i bruk IT-teknologi og -utstyr, og forbedre prosessene, slik at vi unngår å behandle posten flere ganger enn det som er nødvendig. Vi må også tilpasse organisasjonsstrukturen med mer moderne ledelse, flattere struktur og kortere kommandolinjer, sier Gjøes. Som et ledd i arbeidet med å effektivisere

distribusjonen, etablerer Posten et nytt distribusjonsapparat fra 1. juni 2003.

– Posten skal bli den beste og eneste distributøren som når ut til alle landets husstander seks dager i uken, sier Aniel Gjøes.

Distribusjonsnett satser mye på å holde god kvalitet, og har hatt skarpt fokus på dette gjennom hele året. Når det gjelder A-post, er kvaliteten bedre enn noen gang. I fjerde kvartal ble 88,3 prosent av den prioriterte brevposten levert over natten, mens resultatene for 2002 som helhet viser at 86,7 prosent av A-posten var fremme neste dag. Dette er godt over konsesjonskravet som sier at 85 prosent av den prioriterte brevposten skal være fremme over natten. I 2001 ble resultatet 86,3 prosent.

– Dette viser at arbeidet på kvalitetssiden har gitt gode resultater. Målet vårt er å stabilisere kvaliteten på et jevnt, høyt nivå, slik at postgangen blir forutsigbar og kundene våre blir fornøyde, sier Aniel Gjøes.

I løpet av året økte også graden av maskinsortert post. Ved Postens maskinterminaler var maskinsorteringsgraden for små brev i gjennomsnitt 75 prosent i 2002 og 71 prosent i 2001.

I september 2001 innførte Posten nye retningslinjer for utlevering av post, slik at det er kunden som bestemmer hvor postkassen skal stå. Siden den nye strategien ble innført, er om lag 93 000 postkasser flyttet fra samlestativ til kundenes innkjørsel.

Hele 87,6 prosent av A-posten ble levert over natten i 2002. Dette er godt over konsesjonskravet om at 85 prosent av den prioriterte brevposten skal være fremme neste dag.

Posten skal drive lønnsomt og effektivt. På bakgrunn av dette anbudsutsatte Posten i mars 2002 all posttransport med tunge kjøretøyer sør for Saltfjellet.

Dette betyr at 40 prosent av transporten i hovedpostgangen fra september 2002 er satt ut til eksterne transportselskaper, mens Posten Transport fortsatt er en betydelig leverandør. Den største eksterne transportøren er Sognefjord Spedisjon og Transport AS.

I mars 2002 utlyste Posten også anbud på flyfrakt av post, og hovedavtale er inngått med SAS Cargo.

Distribusjonsnett frakter daglig ca. syv millioner brev og 80 000 pakker. I forhold til 2001 opplevde Posten én prosent vekst i det totale volumet. På samme tid har divisjonen lyktes med å kutte kostnadene ved å effektivisere driften.

– Dette har vi klart blant annet ved omlegging av arbeidsmetoder og bedre planlegging, forteller konserndirektøren.

En av Postens viktigste oppgaver fremover vil være fortsatt effektivisering og strømlinjeforming av postnettet.

I det nye postnettet samordnes distribusjon av brev og pakker.

I løpet av 2002 økte graden av maskinsortert post.

i morgen

– Posten skal bli den beste distributøren som når ut til alle landets husstander seks dager i uken, sier konserndirektør Aniel Gjøes.

«Den raske utviklingen stiller nye krav til hvordan Posten møter kundene sine»

Konkurransen gir nye muligheter

Postens viktigste oppgave fremover vil være å møte utviklingen offensivt ved å gripe mulighetene til å skape best mulig løsninger for sine kunder – både nasjonalt og internasjonalt.

Den raske utviklingen stiller nye krav til hvordan Posten møter kundene sine.

Utviklingen preges av nedgang i adresserte brevsendinger som følge av at elektronisk kommunikasjon erstatter fysiske sendinger i salgs- og distribusjonsnettet. Sektorer som ligger i forkant i overgangen til bruk av elektroniske tjenester er bank- og finansnæringen, og offentlig forvaltning. Høy PC-tetthet og utstrakt bruk av nettbank bidrar til at overgangen til elektronisk kommunikasjon går raskere i Norge enn i Europa for øvrig. Uadressert post/kundepost vokser med 4-6 prosent, og hindrer at fallet i brevvolumene går enda raskere. Tradisjonelt brevvolum vil i stigende grad erstattes av elektroniske alternativer, mens veksten i uadressert post vil bremse farten på den samlede nedgangen.

Posten opplever økte utfordringer og press fra omgivelsene – både fra Staten som eier, fra myndighetene som regulerer og kontrollerer deler av Postens virksomhet, og fra kundene. Postens bedriftskunder øker sin internasjonalisering. Strukturendringer i næringslivet påvirker Postens marked ved at

kunder fusjonerer og allierer seg med konkurrenter eller andre deler av verdikjeden, gjerne internasjonalt.

Liberaliseringen av postmarkedet vil føre til sterkere konkurranse og interessante muligheter for Posten. EU har vedtatt en tidsplan for liberalisering av det europeiske postmarkedet. Monopolgrensen for brev faller til 100 gram i 2003 (i Norge fra 1. juli) og til 50 gram i løpet av 2006. Markedet for brev til utlandet åpnes helt opp i 2003, og EU-kommisjonen tar sikte på et fullt liberalisert postmarked i 2009.

Så langt har den delen av det nordiske markedet som er liberalisert, ikke tapt store markedsandeler. Posten tror dette vil endre seg over tid. Nye konkurrenter vil fokusere på de mest lønnsomme brev- og pakkesegmentene, for eksempel forretningsbrev i befolkningstette byområder. Posten Norges oppkjøp av City Mail Sweden er et eksempel på dette. De store internasjonale selskapene er gjennom sine lokale samarbeidspartnere og datterselskaper allerede etablert i Norden, >>

«Liberaliseringen av postmarkedet vil føre til sterkere konkurranse og interessante muligheter»

eksempelvis Danzas (Deutsche Post) innenfor transport. Enkelte markeder (Sverige og Storbritannia) har allerede konkurranse fra andre selskaper. De største postale aktørene retter nå fokus mot det nordiske markedet som sett under ett er blant Europas største.

Utvikling av nye elektroniske kommunikasjonsløsninger fører til at bransjeskiller viskes ut. Informasjonsutveksling, fysisk transport og betalingsløsninger smelter sammen i felles løsninger. Aktører som har tilgang til fysiske og elektroniske distribusjonsnettverk, både nasjonalt og internasjonalt, samt tilgang til IT-kompetanse, elektroniske databaser og elektronisk lagring, vil bygge konkurransefortrinn. Den teknologiske utviklingen bidrar til og åpner for bransjegliedning, slik at aktører med tilgang til fysiske og elektroniske distribusjonsnettverk kan ta andeler i nye markeder. Teknologi spiller også en sentral rolle innenfor den tradisjonelle brevvirksomheten, blant annet i form av automatiserte sorteringsanlegg. Dette bidrar til at postale aktører reduserer kostnadene ved å effektivisere brevproduksjonen.

De store aktørene i Europa har de siste årene jobbet med å diversifisere inntektsstrømmene og konsolidert på hjemmemarkedet for å bli mindre avhengige av inntekter fra brevvirksomheten. Fokus er rettet mot

virksomhet som er åpen for konkurranse, og da i særlig grad ekspressforsendelser, logistikk, internasjonale tjenester/nettverk og finansielle tjenester. Dette omfatter særlig de «fire store» postselskaperne; Deutsche Post World Net (Tyskland), TPG (Nederland), La Poste (Frankrike) og Royal Mail (Storbritannia).

Når liberaliseringen nå er et faktum, vil postselskaper i Norden og Europa jobbe for å konsolidere og restrukturere innenfor sine satsingsområder. Det fokuseres sterkt på å redusere faste kostnader, og det forventes at muligheten for prisvekst innenfor tradisjonell brevvirksomhet er begrenset. De store har som mål å bli ett globalt logistikkelskap med integrerte løsninger og nettverk for Brev, Ekspress, Logistikk og Finansielle tjenester.

For å forsterke alle forretningsområder har selskapene foretatt oppkjøp i stor skala, og fokusert på det internasjonale markedet. Deutsche Post World Net (Tyskland), TPG (Nederland) er børsnoterte selskaper med tilgang på betydelige finansielle ressurser.

I likhet med det europeiske markedet møter Posten Norge utfordringer på flere fronter.

Posten Norge opplever de samme endringer i sitt marked i form av synkende brevvolum. Utviklingen innebærer store utfordringer for Posten både med hensyn til produkt- og tjenesteutvikling, forbedring av servicenivå og fortsatt intern kostnadseffektivisering. Bruk av elektroniske løsninger representerer

nye muligheter for Posten innen informasjonsutveksling, fysisk distribusjon og formidling av betalingsløsninger. En forventet liberalisering innenfor brevformidling vil på lengre sikt skjerpe konkurransen ytterligere. Posten vil fortsette og forsterke arbeidet med økt kostnadseffektivitet og lønnsomhet.

Posten Norge har vært i forkant når det gjelder å respondere på endringene i markedet ved restrukturering av den tradisjonelle brevvirksomheten, nysatsing forankret i konsernets kjernevirksomhet og utnyttning av konkurransefortrinn. Posten har også opplevd fordeler ved at det fremdeles eksisterer inngangsbarrierer.

ErgoGroup spiller en sentral strategisk rolle

«Bruk av elektroniske løsninger representerer nye muligheter for Posten»

for Posten når det gjelder å ta i bruk og utvikle ny teknologi for å forsterke produktene Posten tilbyr i sine markeder. IT-kompetanse spiller en stadig viktigere rolle innenfor logistikk, der en større del av informasjonsflyten blir elektronisk. Kundene stiller større krav til kompetanse og forventer «sømløs» betjening og service, og produkter som leverer løsninger knyttet til kundens totale verdikjede og behov. Økt tilgang på infrastruktur og kunderelasjoner, samt utnyttelse av den IT-kompetansen og -posisjonen Posten besitter, gir Posten konkurransefortrinn.

Arbeidsmarkedet vil fortsatt preges av avtagende vekst i arbeidsstyrken, kombinert med stigende utdanningsnivå og økt

etterspørsel etter spesialistkompetanse. Arbeidstakerne stiller større krav til jobbinnhold, læring og personlig utvikling, og blir mindre lojale overfor sin arbeidsgiver. I fremtiden vil flere ha et høyt utdanningsnivå. Utfordringen blir å dekke behovet for arbeidskraft innen arbeidsintensive oppgaver med lavere krav til formell utdanning.

Det etniske og kulturelle mangfold i arbeidsmarkedet vil øke. Det betyr at bedrifter og ledere vil få medarbeidere som krever større individuell behandling i forhold til kompetanse og kulturell/etnisk bakgrunn.

Posten når ut til flere

Utviklingen de siste årene viser at Posten har økt tilgjengelighet og bedret servicen og kvaliteten på tjenestene sine.

Postens eier, Staten, har bestemt at Posten skal ivareta en del samfunnsoppgaver.

Oppgavene er knyttet til ønsket om å sikre et landsdekkende tilbud av posttjenester til rimelig pris og av god kvalitet. Den samfunnsmessige styringen av Posten skjer gjennom krav i konsesjonen.

De samfunnsplagte oppgavene i konsesjonen omfatter i hovedsak: Krav til produkttilbud, krav til tilgjengelighet for de leveringspliktige tjenestene, og krav til fremsendingstid.

Hvert år rapporterer Posten hvordan konsesjonskravene oppfylles. Utviklingen de siste årene viser at tjenestetilbudet er utvidet. Tilgjengeligheten til Postens tjenester er økt, særlig gjennom etableringen av Post i Butikk. Kravene til fremsendingstider er oppfylt, og

kvaliteten er blitt vesentlig forbedret de siste årene.

Posten fikk ny konsesjon 01.10.01. Denne gjelder til 31.12.05. Eneretten omfatter formidling av lukket og adressert brevpost med henholdsvis vekt- og prisavgrensning. Som motytelse til eneretten, krever konsesjonen at Posten ivaretar en rekke samfunnsplagte oppgaver i form av krav til tjenestene.

Konsesjonen stiller også krav til kostnadsorienterte priser på leveringspliktige og tilhørende tjenester. Det samme gjelder for rabatter. I tillegg kreves geografisk enhetsporto innenfor enerettsområdet. Enerettstjenester og samfunnsplagte tjenester skal tilbys på vilkår som er oversiktlige og ikke-diskriminerende.

Postens merkostnader knyttet til de sam-

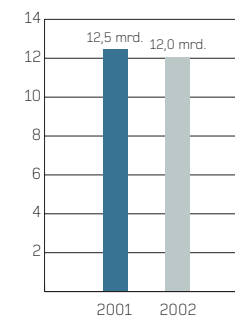
funnsplagte oppgavene er forutsatt dekket av monopoloverskudd fra enerettsområdet og statlig kjøp av posttjenester. I takt med Postens effektivisering av driften er Statens utgifter til statlig kjøp av ulønnsomme posttjenester nær halvert i løpet av fem år, hvorav reduksjonen i 2002 var på 168 mill. kr.

Statlig kjøp

1999	570 mill.kr
2000	540 mill.kr
2001	540 mill.kr
2002	372 mill.kr
2003	305 mill.kr

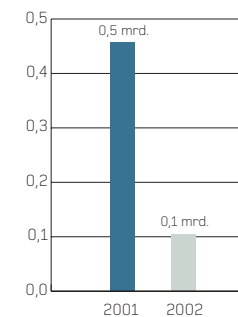
Fremsendingstider: For 2002 sett under ett kom 86,7 % av den prioriterte brevposten fram neste dag. Dette er 1,7 %-poeng bedre

KUNDER:

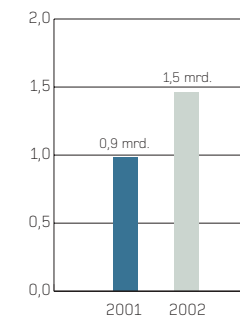
Salg av varer og tjenester

FORRETNINGSFORBINDELSER:

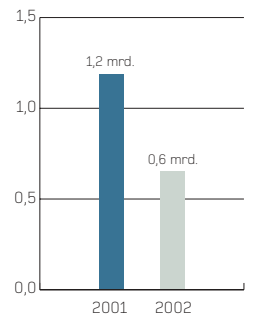
Salg av virksomhet, eiendomssalg

LEVERANDØRER:

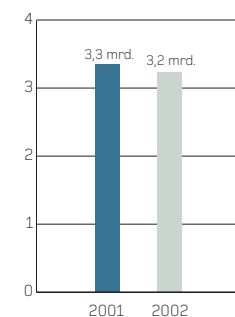
Kjøp av transporttjenester og andre varer og tjenester

LEVERANDØRER:

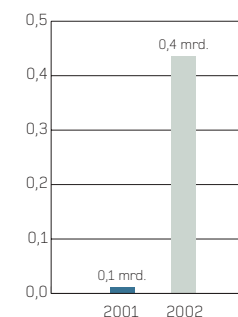
Investeringer

LEVERANDØRER:

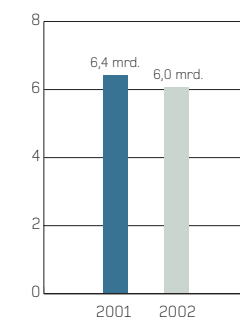
Kjøp av andre varer og tjenester

LÅNEGIVERE:

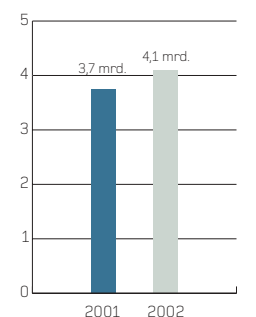
Tilbakebetaling av lån

ANSATTE:

Lønn og sosiale tjenester

MYNDIGHETER:

Skatter og avgifter

enn konsesjonskravet og en fremgang fra 86,3 året før.

Tilgjengelighet til posttjenester: Postens salgsnett er i 2002 utvidet med 101 flere salgssteder sammenlignet med året før.

Ved utgangen av 2002 består salgsnettet av:

- 304 postkontor/posthandel
- 1146 Post i Butikk
- 24 Bedriftsentre

I tillegg betjenes 484.298 husstander og 27.875 virksomheter med landpostbud.

Konsesjonen stiller krav til at det skal være ett salgssted i hver kommune. Dette kravet er oppfylt.

Åpningstider: Ifølge konsesjonen skal åpningstidene tilpasses behovet på det enkelte sted. Posten ser det som en viktig serviceforbedring å utvide åpningstidene. I 2002 hadde 75 % av salgsstedene åpent mer enn 8 timer mandag til fredag og 47 % hadde åpent mer enn 8 timer på lørdag.

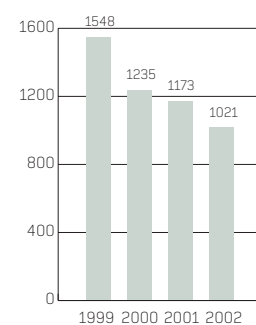
Innleveringssteder: Ved utgangen av 2002

var antallet punkter hvor post kan innleveres 31.238. Som innleveringspunkter regnes alle salgssteder, tømmepostkasser, landpostbud og terminaler som avtalekunder kan levere post til.

Utleveringshyppighet: Posten jobber for at stadig flere skal få post levert hver dag, og har ingen planer om å redusere postomdelingen til fem dager - slik det er i Sverige. I tråd med dette er det stadig færre husstander og bedrifter som ikke får daglig postomdeling. I løpet av de fire siste årene er antallet redusert med 527 - fra 1548 til 1021. Det betyr en forbedring på 34 prosent. I 2002 ble unntakene fra seks dagers postomdeling redusert med 152.

For de resterende 1021 husstander/bedrifter er det geografiske forhold som gjør det urimelig kostnadskrevenne å omdele post hver dag. Dette utgjør 0,05 % av alle postmottakere. Det betyr at 99,95 % av landets husstander får post omdelt seks dager i uken. Utviklingen viser altså at tilbudet er bedret og flere får nå post utlevert seks dager i uken.

OMDELINGSUTVIKLING

Antall husstander unntatt fra seks dagers omdeling

Miljøplan

for hele konsernet

I 2002 vedtok Posten å innføre miljøstyring. Et viktig element i dette arbeidet vil være en konsernfelles miljøplan.

Posten bidrar gjennom sin verdikjede både til direkte og indirekte miljøbelastning.

Innkjøp av varer, energi og tjenester bidrar til indirekte miljøpåvirkning. Forbruk av varer og energi gjennom Postens bygningsdrift og transportvirksomhet medfører direkte miljøpåvirkning i form av utslipp til luft og vann samt støy- og avfallsgenerering.

Posten skal tilstrebe å redusere ressursforbruket, samt forebygge og redusere utslipp og avfall.

Med utgangspunkt i lover og forskrifter skal Posten bidra til å oppfylle nasjonale miljømål, innenfor de områder der virksomheten har påvirkningsmulighet. En god miljøprofil er viktig i et stadig mer konkurransepreget marked, og er nødvendig for en bedrift som skal ligge i forkant av utviklingen. Kunder stiller i økende grad krav til miljøstyring og miljøprestasjon. Ved å ta miljøarbeidet på alvor viser Posten ansvar – overfor bedriftens ansatte, eier, kunder og samfunnet for øvrig.

Postens miljøvisjon er: Posten skal bidra til en bærekraftig utvikling ved miljøeffektiv drift. Miljøeffektivitet innebærer en økning i verdiskapning med mindre miljøbelastning.

Hovedprinsippene som danner grunnlaget for miljøarbeidet:

- Miljøarbeidet er et linje- og et lederansvar.
- Miljøarbeidet skal være en del av det daglige arbeidet i bedriften og integreres i viktige beslutningsprosesser i alle deler av organisasjonen.
- Miljøarbeidet skal være systematisk, forebyggende og langsiktig.
- Miljøarbeidet skal dokumenteres gjennom et miljøstyringssystem.

• Miljøarbeidet skal bidra til redusert belastning på omgivelsene, lavere ressursforbruk, økt inntjening og utvikling av miljøriktige tjenester.

I 2002 ble det vedtatt i Postens konsernledelse at Posten skal innføre miljøstyring. Viktige elementer i miljøstyringssystemet vil være en konsernfelles Miljøplan med konkrete mål for Postens hovedsatsingsområder, samt et konsernfelles elektronisk miljøregnskapsystem. Definerte hovedsatsingsområder i Postens miljøarbeid er transport, avfall, energibruk i bygninger, miljøstyring, miljøledelse, miljøopplæring, miljøeffektive innkjøp, «grønn» arbeidsplass, produktutvikling og kommunikasjon.

Dette har vært de viktige miljøaktivitetene for Posten i 2002:

- Videreføring av Postens Energiprogram. Prosjektet, som startet høsten 2001, har som mål å redusere energiforbruket i Postens store, eide bygg med 20% innen 2005, samt øke bruken av fornybare energikilder. Programmet omfatter 22 bygg, ca 25% av eiendomsarealene Posten drifter.
- Totalt er energiforbruket i disse byggene redu-

sert med 4,5% i 2002. Andel fjernvarme av totalt energiforbruk har økt, og ligger nå på 13%.

- Miljøarbeid i Hovedkontor-prosjektet (Postens samlokaliseringssjakt) fokuserer på høy arealeffektivitet og ressursbesparende løsninger. Ved samlokalisering vil det bli store mengder overskuddsmateriell. Det er lagt til rette for internt og eksternt gjenbruk av utstyr, spesielt møbler og IT utstyr, samt høy grad av kildesortering av avfall. Det vil bli innført arbeidsformer og teknologi som vil ha ressursbesparende og avfallsreducerende effekt i driften. Prosjektet har stilt miljøkrav til byggherre, og ved innkjøp av produkter og tjenester.
- Deltakelse i Bellonas Hydrogenbil-prosjekt. Prosjektet omfatter uttesting av Nordens første

hydrogenbiler, samt utbygging av Nordens første fyllstasjon for hydrogen.

- Avslutning av ELCIDIS-prosjektet. Posten har deltatt i det felles-europeiske el-bil prosjektet i 2 år. Prosjektet har omfattet utprøving av varetransport med el-bil i fem europeiske byer.
- Oppstart av pilotprosjektet «Drive Right» – kjørekontrollsystem for drivstoffbesparende kjøring. Pilotprosjekter har startet opp i Bergen og Trondheim.
- Kartlegging av avfallsfraksjoner og –mengder i Postens terminaler.
- Oppstart av Prosjektet «Innføring av Miljøstyring i Posten». Prosjektet inkluderer blant annet utvikling av en konsernfelles Miljøplan og et elektronisk miljøregnskaps-system.

I 2003 vil Posten fokusere på miljøarbeid innenfor disse feltene:

- Videreføring av Postens Energiprogram. Totalt er det forventet et redusert energiforbruk på 6% i 2003.
- Kartlegging av avfallsmengder, -fraksjoner og -håndtering.
- Areal effektivisering.
- Logistikkoptimalisering.
- Ferdigstillelse og innføring av et elektronisk miljøregnskapsystem som en del av Postens styringsverktøy.
- Utvikling av miljø-opplæringsprogram for ledere.
- Utvikling av prosedyre for miljøeffektive innkjøp som en del av Postens innkjøps-veileder.

INNSATSFAKTORER

ENERGIBRUK	ENHET	MENGDE
Elektrisitet	kWh	176 253 405
Fjernvarme	kWh	10 059 352
Fyringsolje	kWh	11 359 096
Estimert energibruk *	kWh	14 582 586

POSTENS EGNE BILER

Biler (lastebiler + varebiler)	Antall	5700
Andel lastebiler ≥ Euro2	%	70
Kjørte kilometer	Km	101 179 142

INNLEIDE TRANSPORTJ.

Bil	Tonnm	32 126 164
Fly	Tonnm	10 579 121
Tog	Tonnm	80 902 283

TJENESTEREISER **

Privatbil	Km	12 049 769
Flyreiser (t/r)	Antall	3219

RÅVAREFORBRUK

Bensin	Liter	4 107 273
Diesel	Liter	14 202 890
Fyringsolje	Liter	1 124 663
Kopipapir **	Tonn	326

* Estimert energibruk i leide bygg
**Tall fra ErgoGroup er ikke inkludert

AVFALL

FRAKSJON	ENHET	MENGDE*
Restavfall	Tonn	4160
Papir	Tonn	987
Papp	Tonn	161
Papp og papir mix	Tonn	2187
Plast	Tonn	64
Trevirke	Tonn	840
Makulatur	Tonn	92
Metall	Tonn	97
Matavfall	Tonn	38
Bildekk	Tonn	35
EE-avfall	Tonn	31
Spesialavfall	Tonn	105
Bilbatterier	Tonn	7
TOTAL AVFALLSMENGDE	TONN	8699

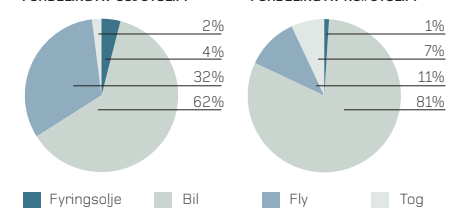
* Avfallsmengdene for leide bygg er estimert

UTSLIPP TIL LUFT

FOSSILT BRENSEL	CO ₂	SO ₂	NO _x
TOTALT UTSLIPP (TONN)	85467	6	283

Postens andel av utslipp fra biltrafikk i Norge* 0,6% 0,3% 0,4%
* Basert på siste tilgjengelige tall fra SSB (1999)

FORDELING AV CO₂ UTSLIPP

Noter

Generelt

GENERELT
Posten Norge AS ble omdannet til aksjeselskap pr. 01.07.2002 med staten ved Samferdselsdepartementet som eneste aksjeeier. Selskapet var fra 01.12.1996 etablert som særlovselskap. Det er både regnskapsmessig og skattemessig kontinuitet ved overgang fra særlovselskap BA til aksjeselskap. Avvikling av særlovselskapet skjer som følge av, og samtidig med, registrering av det nystiftede aksjeselskapet uten å følge de ordinære reglene for avvikings- og opphørsregnskap. Som følge av dette omfatter årsregnskapet den samlede aktiviteten for de to selskapene i 2002. Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk.

HISTORISK UTVIKLING

Siden etableringen i 1996 har konsernet gjennomført følgende viktige transaksjoner:

1996

Posten Norge BA etableres i slutten av 1996 med datterselskapet Posten SDS AS (100 %) og Billettservice AS (50 %) som tilknyttet selskap. Datterselskapene i Posten SDS AS består av bl.a. Computas AS, DeltaPro AS og Enet AS.

1997

Billettservice AS og Forbruker-Kontakt AS kjøpes opp med 100 %, mens 25 % eies i NordPack AB hvor de andre nordiske postselskapene eier tilsvarende andel. Posten SDS AS skiller ut skoleadministrative systemer i eget 100 % eiet selskap, IPOS AS.

1998

I slutten av 1998 skilles renholdstjenestene ut fra Posten Norge BA og overføres til Posten renhold AS (85 %). Eierandelen i Billettservice AS reduseres til 77 %. NordPack AB skifter navn til Pan Nordic Logistics AB (PNL). Posten SDS AS selger ut mindre datterselskaper, herunder Computas AS.

1999

Posten Norge BA etablerer Posten Escape AS (100 %) og kjøper Transport Systems International AS (40 %), der sistnevnte selskap behandles som felleskontrollert selskap sammen med PNL. I slutten av 1999 skilles økonomitjenestene ut fra Posten Norge BA og overføres til Postens Økonomitjenester AS som eies 100 % av Posten SDS AS. I begynnelsen av 1999 blir deler av Divisjon Fagtjenester i Posten SDS AS skilt ut i selskapet Ephorma AS og fusjonert med

Telenor Alliance AS. Ephorma eies med 50 % av Posten SDS AS. Høsten 1999 opprettet Posten SDS AS selskapene Mondex Norge AS og Mondex Norge Originator AS.

2000

Fra 01.01.2000 overføres kantinetjenestene i Posten Norge BA til Posten renhold AS som skifter navn til Postens servicepartner AS. Eierandelen er fortsatt 85 %. Posten Norge BA kjøper Oslo Container Stevedor AS (100 %), Wajens AS (100 %), Kort Prosess AS (51 %), Nettlast AS (100 %), Nettlast Hadeland AS (100 %), Nettlast Helgeland AS (100 %) og Netaxept AS (48 %). Posten SDS AS skiller ut lønssystemene og personaladministrative tjenester i eget selskap, ErgoBluegarden AS. Tilsvarende satsninger i Merkantildata og IBM blir kjøpt og lagt til Bluegarden. Posten SDS AS kjøper 40 % av TransWare AB i Gøteborg som har løsninger for transportbransjen, med majoritetsandel i styret og opsjon på videre oppkjøp.

2001

Med virkning fra 01.01.2001 endrer Posten SDS AS og tilhørende datterselskaper navn der morselskapets nye navn blir ErgoGroup AS. Posten Norge BA har kjøpt 95 % av aksjene i 1to1 Factory AS, som er et datterselskap av børsnoterte E-Line Group ASA. Samtidig overtar E-Line Group ASA 100 % av aksjene i Posten Escape AS. Billettservice ble solgt til Ticketmaster UK Limited. ErgoGroup oppretter eget selskap sammen med Telenor, ZebSign AS, for å tilby elektronisk identitetsløsning til markedet. Selskapet er eiet 50 % av hver av partene. ErgoGroup har sammen med Telenor, DNB og Accenture, opprettet et selskap for å tilby elektroniske innkjøpstjenester til egne morbedrifter og markedet generelt. I samarbeid med Norsk Tipping AS har ErgoGroup etablert selskapet Buypass AS. ErgoGroup overtar driften av IT-tjenestene i Gjensidige NOR Forsikring og Gjensidige NOR Spareforsikring. ErgoGroup har kjøpt 50 % av aksjene i Ephorma AS, og økte eierandelen til 100 %. Videre ble innmaten i Ergo Business AS solgt til Adviso AS, der Ergo Business AS har 27 % eierandel. Gjennom datterselskapet, Transport Systems International AS (TSI), har Posten Norge BA kjøpt det danske budbilselskapet «De Grønne Bude».

2002

Posten Norge AS ble fra 01.07.2002 omdannet til aksjeselskap med staten

ved Samferdselsdepartementet som eneste aksjonær. Eksisterende innskuddskapital i Posten Norge BA ble i den forbindelse omgjort til aksjekapital. I forbindelse med omdannelsen til aksjeselskap ble ett ansvarlig lån fra staten på 400 mill. kroner omgjort til egenkapital. I tillegg ble 1 660 mill. kroner tilført som ny egenkapital. Ved omdannelsen ble det besluttet å overføre ventelønnsforpliktelsen fra staten til Posten Norge AS og i den forbindelse ble 121 mill. kroner belastet annen egenkapital til Posten Norge AS og avsatt som en forpliktelse. Overgangen fra særlovselskap til aksjeselskap er foretatt med skattemessig og regnskapsmessig kontinuitet. I 2002 har Posten Sverige AB solgt sin aksjepost på 33,3 % i Pan Nordic Logistics (PNL) og Post Danmark og Posten Norge AS økte sine eierandeler til 50 %. PNL kjøpte 99,78 % i AB Expressgods dag och natt. Aksjene i Postens servicepartner AS er solgt til ISS Norge AS. Posten Norge AS har ytterligere styrket sin markedsposisjon i Sverige gjennom kjøp av 57 % av aksjene i CityMail Sweden AB. Posten Norge AS har økt sin eierandel i TSI fra 79,47 % til 100 %. Aksjene i Netaxept AS og innmaten i Nettlast Helgeland AS er solgt i løpet av 2002. ErgoGroup har kjøpt virksomheten i Runit AS som videreføres i nytt selskap ErgoRunit AS. ErgoGroup har videre økt sin eierandel i Objectware AB fra 40 % - 70 %, mens ErgoConnect AS er solgt til Adviso AS.

2003

Med bakgrunn i vedtatte endringer i EU's postdirektiv har Regjeringen fremmet et forslag til endringer i postloven vedrørende omfanget av eneretten til Posten Norge AS. Forslaget innebærer at vektgrensen for enerettsområdet reduseres fra 350 gram til 100 gram, og at prisgrensen reduseres fra fem ganger grunntaksten til tre ganger grunntaksten (grunntakst er pris for et innenriks prioritert brev innenfor første vektklasse, som er 20 gram), med virkning fra 01.07.2003. Fra samme dato legges det opp til full konkurranse på brev til utlandet.

ErgoGrop har via sitt datterselskap ErgoSolution AS kjøpt 25 % av aksjene i Helsekomponenter AS.

REGNSKAPSPRINSIPPER

Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet viser det samlede økonomiske resultatet og den samlede finansielle stillingen når morselskapet Posten Norge AS og dets kontrollerte

eierandeler i andre selskaper presenteres som en økonomisk enhet. Alle selskapsregnskapene som konsolideres i konsernet er gjort opp etter enhetlige regnskaps- og vurderingsprinsipper, og klassifiseringen av poster i resultat og balanse er gjennomført etter ensartede definisjoner. Alle vesentlige transaksjoner og mellomværende mellom selskaper i konsernet er eliminert. Aksjer i datterselskapene er eliminert etter oppkjøpsmetoden. Forskjellen mellom kostpris for aksjene og andel bokført verdi av netto eiendeler på kjøpstidspunktet blir analysert og tilordnet de enkelte balanseposter i henhold til reell verdi. Eventuell restverdi som ikke kan henføres til spesielle balanseposter blir klassifisert som goodwill. Goodwill avskrives lineært over forventet økonomisk levetid. Selskaper kjøpt i løpet av året innarbeides i regnskapet fra kjøpstidspunktet, mens solgte selskaper inngår i regnskapet fram til salgstidspunktet. Datterselskap konsolideres fra det tidspunkt det oppnås kontroll.

Som felleskontrollert virksomhet defineres selskaper hvor konsernet har avtale med de andre eierne om felles kontroll. Eierandeler i felleskontrollert virksomhet er vurdert etter bruttometoden, dvs. at andel av inntekter, kostnader, eiendeler og gjeld er konsolidert linje for linje i konsernregnskapet.

Som tilknyttet selskap defineres selskaper hvor konsernet har betydelig innflytelse. Eierandeler i tilknyttede selskaper er vurdert etter egenkapitalmetoden og konsernets andel av årets resultat i det tilknyttede selskapet avregnes mot kostprisen for andelen og medtas under finansinntekter eller finanskostnader.

I resultatregnskapet vises minoritetsinteressens andel av resultatet etter skattekostnad. Dette innebærer at alle poster i resultatregnskapet vises inklusive minoritetens andel. Minoritetens andel av egenkapitalen er vist som egen linje som spesifikasjon av konsernets egenkapital.

Utenlandske selskaper er omregnet ved at det for balansen er benyttet kurs på balansedagen, mens det for resultatet er benyttet årets gjennomsnittskurser. Omregningsdifferanser er regulert direkte mot egenkapitalen.

Periodiserings-, klassifiserings- og vurderingsprinsipper
Regnskapet bygger i samsvar med God

Regnskapsskikk på de grunnleggende regnskapsprinsipper og loven for øvrig. Klassifisering av postene i regnskapet bygger på at alle eiendeler som knytter seg til varekretsløpet, fordringer som tilbakebetales innen ett år, samt eiendeler som ikke er bestemt til varig eie eller bruk for virksomheten er omløpsmidler. Andre eiendeler er anleggsmidler. All gjeld som knytter seg direkte til varekretsløpet betraktes som kortsiktig gjeld, selv om deler av gjelden forfaller til betaling senere enn ett år.

Vurdering av omløpsmidler skjer til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost fratrukket eventuelle regnskapsmessige avskrivninger. Dersom virkelig verdi av anleggsmidler er lavere enn balanseført verdi, og verdifallet ikke anses å være av forbigående art, er det foretatt nedskrivning. Reversering foretas dersom forutsetningene for nedskrivning ikke lenger er tilstede.

Inntekter

Inntektsføring skjer etter hvert som tjenesten utføres. Salg av frimerker betraktes som forskuddsbetaling for salg av posttjenester. Forøvrig inntektsføres tjenester løpende etter utførelse. Inntekter fra langsiktige prosjekter inntektsføres på basis av løpende avregning basert på ferdigstillingse.

Pensjoner

Netto pensjonskostnader omfatter periodens pensjonsopptjening, inkludert fremtidig lønnsvekst og rentekostnad på den beregnede forpliktelsen, fratrukket innkudd fra de ansatte og forventet avkastning på pensjonsmidlene. Forskuddsbetalt pensjon føres som langiktig eiendel i balansen i den grad det er sannsynlig at overfinansieringen kan utnyttes eller tilbakebetales. Tilsvarende fremkommer en langiktig gjeld i regnskapet når pensjonsforpliktelsen er større enn pensjonsmidlene. Netto pensjonskostnader klassifiseres i sin helhet som lønnskostnader i resultatregnskapet. Endringer i forpliktelsen som skyldes endringer i pensjonsplaner fordeles over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid. Endringer i forpliktelsen og pensjonsmidlene som skyldes endringer i og avvik mot beregnings-

forutsetningene (estimatavvik), fordeles over antatt gjennomsnittlig opptjeningstid for den del av avvikene som overstiger 10% av det høyeste av pensjonsforpliktelser eller pensjonsmidler ved årets begynnelse («korridorløsningen»). Ikke amortiserte estimatavvik og planendringer fremgår av note 2.

Andre inntekter og kostnader

I posten andre inntekter og kostnader inngår blant annet restruktureringskostnader, gevinst og tap på salg av anleggsmidler samt gevinst og tap på salg av datterselskaper i konsernet, se note 4.

Skatter

Skattekostnaden omfatter periodens betalbare skatt og endringene i utsatt skatt/-skattefordel. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessige resultat. Netto utsatt skatt/-skattefordel er beregnet på grunnlag av midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskaps- og skattemessige verdier, samt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverseres eller kan reverseres i samme periode, er utlignet. Oppføring av utsatt skattefordel på netto skattereduserende forskjeller som ikke er utlignet og underskudd til fremføring, er begrunnet med antatt fremtidig inntjening. Utsatt skatt og skattefordel som kan balanseføres, er oppført netto i balansen.

Varige driftsmidler og avskrivninger

Varige driftsmidler er oppført til anskaffelseskost etter fradrag for akkumulerte av- og nedskrivninger. For større investeringer med lang tilvirkningstid er renter aktivert som en del av anskaffelseskost. Varige driftsmidler er vurdert til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Nedskrivning til virkelig verdi foretas dersom virkelig verdi antas å være lavest og verdifallet ikke antas å være forbigående. Det foretas en individuell vurdering av det enkelte driftsmiddel med hensyn på eventuell nedskrivning. I den grad grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er tilstede foretas reversering av nedskrivningen. Ny foreløpig Norsk Regnskapsstandard vedrørende nedskrivning av anleggsmidler er ikke tatt i bruk i 2002. Varige driftsmidler avskrives lineært over forventet økonomisk levetid. Ordinære avskrivninger er foretatt fra det tidspunkt driftsmiddelet blir satt i ordinær drift. Det betyr at det ikke er foretatt avskrivninger av anlegg under utførelse.

Noter

Kostnader forbundet med normalt vedlikehold og reparasjoner blir kostnadsført løpende. Kostnader ved utskiftninger og fornyelser som vesentlig øker driftsmidlenes standard balanseføres.

Utviklingskostnader

Kostnader vedrørende utvikling av IT-systemer er balanseført og avskrevet lineært over antatt økonomisk levetid. Utgifter til løpende tilpasning og videreutvikling av eksisterende systemer kostnadsføres som vedlikehold. Øvrige utviklingskostnader konsernet pådrar seg for å utvikle og videreutvikle eksisterende og nye produkter, produksjonsprosesser o.l. for å sikre fremtidig inntjening kostnadsføres løpende. Det foretas balanseføring fra det tidspunkt det er utviklet et produkt og sannsynliggjort en kundemasse som sikrer fremtidig inntjening.

Aksjer og langsiktige plasseringer

Aksjeinvesteringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper hvor investeringen er av langsiktig og strategisk karakter, vurderes som anleggsmidler. Tilsvarende vurdering gjelder for andre strategiske aksjeinvesteringer. Aksjer som ikke er vurdert som investering i tilknyttet selskap, er oppført til kostpris. I kostpris inngår også transaksjonskostnader i forbindelse med anskaffelsen. Nedskrivning foretas på individuell basis så fremt verdifallet ikke skyldes årsaker av forbigående art. I Posten Norge AS sitt regnskap er kostmetoden benyttet for alle eierandeler i aksjeselskaper, inkludert datterselskaper.

Varebeholdning

Varebeholdningen består hovedsakelig av

frimerker og øvrige varer som selges gjennom salgsnett. Varebeholdningen er oppført i balansen til laveste verdi av anskaffelseskost og forventet netto salgsverdi.

Kundefordringer

Kundefordringer er oppført i balansen til nominell verdi med fradrag for forventet tap.

Usikre forpliktelser

Usikre forpliktelser blir regnskapsført dersom det er sannsynlighetsovervekt for at de kommer til oppgjør og verdien kan estimeres pålitelig. Beste estimat benyttes ved beregning av oppgjørsværdi. Andre vesentlige forhold omtales i note 21.

Restruktureringskostnader og ventelønn

Restrukturering er definert som et planlagt program som i vesentlig grad endrer omfanget av virksomheten eller måten virksomheten drives på. Avsetninger til restrukturering kostnadsføres når programmet er besluttet og kostnadene er identifiserbare, kvantifiserbare og ikke dekkes av tilhørende inntekter (sammenstillingsprinsippet). Ventelønn utbetales til ansatte i staten som blir oppsagt fra sin stilling og den utbetales i en periode fram til de får nytt arbeid. Ved omdannelsen av Posten Norge BA til aksjeselskap 01.07.2002, besluttet staten at selskapet selv skal dekke ventelønnskostnader knyttet til oppsigelser foretatt i tidsrommet 01.07.2002 - 31.12.2004. Ventelønnsforpliktelsen er beregnet etter beste estimat.

Leasing

Leasingavtaler er behandlet enten som ordinære leieavtaler eller som en finansieringsform basert på en gjennomgang av det reelle innholdet i de enkelte avtalene. Ved finansiell leasing er eiendelen oppført til anskaffelseskost på det tidspunktet eiendelen er overtatt. Eiendelen avskrives etter reglene fastsatt for tilsvarende driftsmidler. Rentedelen av finansieringskostnadene er behandlet som finanskostnader.

Valuta

Kortsiktige fordringer og gjeld i utenlandsk valuta er vurdert til kurs på balansetidspunktet. Resultatvirkningen av valutaendringer inngår under henholdsvis finansinntekter og finanskostnader unntatt resultatvirkning av enkelte transaksjoner innenfor internasjonal postutveksling som resultatføres under henholdsvis driftsinntekter og driftskostnader.

Omregningsdifferanser på finansielle instrumenter som er utpekt og påvist effektiv som sikring av nettoinvestering i utenlandske selskaper, er regnskapsført som omregningsdifferanser under egenkapitalen i konsernet. I selskapsregnskapet er lån i utenlandsk valuta som brukes til sikring ført til historisk kurs. Sikring er hensyntatt ved at realisert valutagevinst og - tap er balanseført. Goodwill ved oppkjøp av utenlandske selskap er i konsernet oppført til transaksjonskurs.

Kontantstrømpoppstilling

Kontantstrømpoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte modellen. Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter består av likvide midler, inkludert likviditetsbehovet i salgsnett.

NOTE 2 - LØNNSKOSTNADER, GODTGJØRELSE, PENSJONSKOSTNADER

POSTEN NORGE AS			KONSERN			
2000	2001	2002		2002	2001	2000
5 882	5 854	5 596	Lønninger	6 825	6 952	6 643
820	803	755	Folketrygdavgift	968	957	933
328	359	348	Pensjonskostnader	446	420	377
386	310	207	Andre ytelser	246	299	378
7 416	7 326	6 906	Lønnskostnader	8 485	8 628	8 331
801 252	1 056 920	1 246 428	Styret			
351 444	225 982		Bedriftsforsamlingen			
1 250 000	1 300 000	1 350 000	Honorar for revisjon av årsregnskapet	6 389 485	4 440 510	3 111 000
4 074 890	1 715 750	1 388 050	Honorar for annen finansiell revisjon	4 711 923	6 379 589	5 546 500
937 500	518 000	138 624	Revisors honorar andre tjenester	3 671 454	518 000	937 500
23 389	21 211	19 407	Antall heltidsstillinger/årsverk	23 509	24 506	25 684
27 178	25 126	22 807	Antall ansatte 31.12.	26 886	29 563	32 365
23 281	26 861	27 198	Antall i pensjonsordningen 31.12.	29 442	29 643	25 630

Godtgjørelser og honorarer

Styret har ikke noen pensjonsordning eller andre ordninger utover honorar.

Administrerende direktør har en årslønn på 2 mill. kroner. I pensjonsavtalen er pensjonsalder satt til 65 år, men med rett til å fratre ved fylte 60 år med supplerende pensjon slik at samlet pensjon utgjør 66 % av lønn ved fratreden.

Posten Norge AS har i 2002 innført en bonusordning gjeldende for administrerende direktør og konsernledelsen. Ordningen innebærer at det kan oppnås inntil 25 % av lønn i bonus. Første betingelse for utbetaling av bonus er at resultatet før skatt er positivt. Dersom det utbetales bonus etter kriterium satt for resultatet, kan det også utbetales en bonus basert på individuelle mål. Endelig beslutning om bonus fastsettes av styrets leder (administrerende direktør for konsernledelsen). Hvis den ansatte har sluttet på utbetalingstidspunktet vil bonus ikke bli utbetalt. Basert på de angitte kriterier vil det ikke bli utbetalt bonus for 2002.

Lønn og annen godtgjørelse for administrerende direktør er for 2002 kr. 2 240 415 inkludert styrehonorar i ErgoGroup med kr. 100 000. Betalt premie til pensjon utgjør kr. 1 437 894.

Godtgjørelse til styret og bedriftsforsamlingen viser kostnadsførte beløp.

Bedriftsforsamlingen opphørte i 2001, derfor ingen utbetaling i 2002.

Av totalt honorar til revisor i 2002 på 14,7 mill. kroner utgjorde 8,5 mill. kroner honorar til konsernrevisor. Dette fordeles seg med 5,2 mill. kroner i revisjons-honorar, 3,1 mill. kroner i annen finansiell revisjon og 0,2 mill. kroner i honorar for andre tjenester.

Pensjonsforpliktelser

Posten Norge AS med datterselskaper har pensjonsordninger som gir de fleste ansatte rett til bestemte fremtidige pensjonsytelser (ytelsesplan). Pensjonsytelsene er normalt basert på antall opptjeningsår og lønnsnivået ved pensjonsalder. Posten Norge AS har kollektiv pensjonsordning for sine ansatte i Statens Pensjonskasse (SPK) og ordningen omfatter ytelser etter lov om Statens Pensjonskasse. Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser er behandlet etter NRS's regnskapsstandard for pensjonskostnader. Pensjonsordningen i SPK er imidlertid ikke fondsbasert, men det blir simulert en forvaltning av fondsmidler ("fiktivt fond») som om midlene var plassert i langsiktige statsobligasjoner. Avkastningen av startfondet, fra 01.12.1996, er 6,46 %, mens det for endring av pensjonsmidlene gis avkastning i takt med utviklingen i statsobligasjonsrenten. Utbetalingen av pensjonene er garantert av staten.

Pensjonsforpliktelsene inkluderer pensjonsordninger til ledende ansatte. I tillegg har konsernet kollektive pensjonsordninger i livsforsikringselskap.

Ved beregning av pensjonskostnader og forpliktelser er følgende økonomiske og aktuariemessige forutsetninger lagt til grunn for konsernet:

	2002
Diskonteringsrente i %	6,0
Lønnsregulering i %	3,3
G-regulering i %	2,9
Pensjonsregulering i %	2,9
Avkastning i %	6,1 - 6,5
Frivillig avgang (under 50 år) i %	0,0 - 8,0
Frivillig avgang (over 50 år) i %	0,0 - 2,5

Det er ingen endringer i de økonomiske forutsetningene som er lagt til grunn i 2002 i forhold til 2001 og 2000.

På grunn av store nedbemanninger som er planlagt gjennomført i de kommende årene, har man valgt å endre frivillig avgang til 8 % opptil 50 år og 2,5 % over 50 år. Når det gjelder antall uføre har uttaket vist en betydelig økning de siste årene, og uføretariffen i aktuarberegningen for 2002 er endret fra 50 % til 140 %. Endringen i frivillig avgang og uføretariff øker brutto pensjonsforpliktelse og den årlige pensjonskostnaden.

NOTE 1 - DRIFTSINNTEKTER

POSTEN NORGE AS			KONSERN			
2000	2001	2002		2002	2001	2000
8 171	8 490	8 049	Kommunikasjonsprodukter	8 244	8 482	8 202
2 143	2 096	2 297	Logistikkvirksomhet	3 464	3 133	2 762
1 032	1 364	1 336	Konsument	1 333	1 387	1 073
			IT-tjenester	1 769	1 460	977
678	536	360	Annet, inkl. elimineringer	356	546	645
12 024	12 486	12 042	Driftsinntekter	15 166	15 008	13 659

Andelen av konsernets driftsinntekter knyttet til virksomhet i utlandet utgjorde i 2000 2,5 %, i 2001 4,8 % og i 2002 7,2 %.

NOTE 2 FORTS. - LØNNSKOSTNADER, GODTGJØRELSE, PENSJONSKOSTNADER

POSTEN NORGE AS				KONSERN		
2000	2001	2002		2002	2001	2000
			Netto pensjonskostnad			
487	480	461	Nåverdi av årets opptjening	532	537	530
488	560	606	Rentekostnad av forpliktelsen	625	583	507
(485)	(528)	(567)	Avkastning på midlene	(585)	(552)	(504)
(116)	(116)	(116)	Ansattes 2 % innskudd	(117)	(116)	(117)
		2	Resultatførte estimatendringer og avvik	5		
	10	10	Resultatførte planendringer	9	12	
374	406	396	Netto pensjonskostnader	469	464	416
			Netto pensjonsforpliktelse			
(9 070)	(10 243)	(11 064)	Estimerede påløpte forpliktelser	(11 445)	(10 720)	(9 463)
8 559	9 365	10 114	Estimert verdi av pensjonsmidlene	10 433	9 807	8 917
(511)	(878)	(950)	Netto estimerte pensjonsforpliktelser	(1 012)	(913)	(546)
	147	136	Ikke resultatført planendring	118	146	
186	609	1 047	Ikke resultatført estimatendringer og avvik	1 095	626	204
(325)	(122)	233	Netto pensjonsmidler bokført i balansen (forpliktelser)	201	(141)	(342)

Ikke resultatførte estimatavvik (korridor) har økt med 438 mill.kroner for Posten Norge AS fra 2001 til 2002. Økningen skyldes høyere lønnsvekst og uttak av uførepensjon enn de langsiktige forutsetningene. Estimatavikene er i henhold til norsk regnskapsstandard for pensjonskostnader ført mot «korridoren» og overskytende beløp blir resultatført over gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid på 15 år. Endring i pensjonsforpliktelsen som skyldes endringer i pensjonsplaner fordeles over antatt gjennomsnittlig gjenværende

opptjeningstid. Arbeidsgiveravgift er inkludert i de enkelte tallstørrelsene ovenfor. I tillegg til ordningen med ytelsesplaner, har noen datterselskaper tilskuddsplaner. For disse selskapene er premien kostnadsført. Ovenstående spesifikasjon av balanseførte pensjonsforpliktelser for år 2000 inkluderer 200 mill. kroner i uføreavsetning. Avsetningen er regnskapsmessig klassifisert som andre inntekter og kostnader i resultatregnskapet, se note 4.

Netto pensjonsmidler inngår i rentefrie langsiktige fordringer i note 10. I statsbudsjettet for 2003 er det vedtatt at Posten Norge AS må foreta en ekstraordinær innbetaling til Statens Pensjonskasse på 1 475 mill. kroner. 600 mill. kroner av beløpet vil bli kompensert gjennom tilførsel av ny egenkapital.

NOTE 3 - ANDRE DRIFTSKOSTNADER

POSTEN NORGE AS				KONSERN		
2000	2001	2002		2002	2001	2000
909	943	988	Kostnader lokaler	1 129	845	835
825	1 198	1 288	Diverse fremmede tjenester	380	340	340
299	225	118	Reisekostnader	199	303	354
137	90	126	Markedsføring	162	119	162
766	887	717	Øvrige kostnader	750	1 001	743
2 936	3 343	3 237	Driftskostnader	2 620	2 608	2 434

I diverse fremmede tjenester i Posten Norge AS inngår konserninterne kjøp med 529 mill. kroner i 2000, 902 mill. kroner i 2001 og 945 mill. kroner i 2002.

Det meste av forsknings- og utviklingskostnadene er relatert til IT-utvikling. I 2002 er det utført 26,2 mill. kroner og i tillegg er det aktivert 380 mill. kroner. Se note 7.

NOTE 4 - ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER

POSTEN NORGE AS				KONSERN		
2000	2001	2002		2002	2001	2000
1 200		105	Restrukturering	110		1 200
(138)	(458)	(105)	Netto gevinst anleggsmidler	(116)	(447)	(138)
			Gevinst salg datterselskap	(18)	(78)	
1 062	(458)	0	Andre inntekter og kostnader	(24)	(525)	1 062

Restrukturering/uføreavsetning

Det ble i 2000 foretatt avsetning med 1 000 mill. kroner for restruktureringskostnader og økt uttak av uførepensjon med 200 mill. kroner. Avsetningen for restrukturerer er i 2002 økt med 105 mill. kroner. Denne økningen gjelder dekning av personalmessige tiltak og husleie for tomme lokaler.

Salg av anleggsmidler

I 2001 solgte Posten Norge AS de fleste postgårder og det fremtidige hovedkontoret Posthuset. I forbindelse med salget av Posthuset, ble det inngått kontrakt om at kjøper skulle betale et tilleggsvederlag pr. kvadratmeter for godkjent regulering for påbygging av eiendommen. Dette til-

leggsvederlaget ble innbetalt i 2002. I 2002 solgte Posten Norge AS 5 postgårder, 3 postterminaler, 2 hybelbygg og i tillegg 2 tomter. Salg av anleggsmidler i 2002 er bokført med en netto gevinst på 105 mill. kroner. I dette beløpet er tilleggsvederlaget vedrørende Posthuset på 46 mill. kroner inkludert.

NOTE 5 - FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER

POSTEN NORGE AS				KONSERN		
2000	2001	2002		2002	2001	2000
10	44	90	Renteinntekter fra samme konsern			
75	68	68	Andre renteinntekter	88	93	98
	24	5	Gevinst ved salg av datterselskap			
4	6	9	Kursgevinster finansielle plasseringer	3	8	4
8	32	22	Andre finansinntekter	23	4	2
97	174	194	Finansinntekter	114	105	104
1	4	2	Rentekostnader til samme konsern			
114	164	137	Andre rentekostnader	158	181	118
	5	33	Tap ved salg av datterselskap			
11	15	5	Kurstap finansielle plasseringer	6	37	24
2	27	32	Andre finanskostnader	23	12	
128	215	209	Finanskostnader	187	230	142

NOTE 6 - SKATT

POSTEN NORGE AS				KONSERN		
2000	2001	2002		2002	2001	2000
(42)	(145)	(198)	Forskj. knyttet til korts. balanseposter	(225)	(208)	(50)
(805)	(226)	38	Forskj. knyttet til langs. balanseposter	(37)	(199)	(799)
	(20)	(647)	Underskudd til fremføring	(975)	(157)	(69)
(274)	(86)	265	Netto pensjonsforpliktelser	231	(109)	(283)
			Ikke grunnlag balanseføring	270	82	
(1 121)	(477)	(542)	Grunnlag for utsatt skatt/(skattefordel)	(736)	(591)	(1 201)
(314)	(134)	(152)	Utsatt skatt/(skattefordel)	(206)	(165)	(336)
	(2)	(2)	Godtgjørelse på utbytte/annet	(2)	12	
(314)	(136)	(154)	Balanseført utsatt skatt/(skattefordel)	(208)	(153)	(336)
(937)	639	(61)	Resultat før skatt			
1 206	(639)	61	Forskjeller regnskap/skatt			
269	0	0	Grunnlag betalbar skatt			
75	0	0	Betalbar skatt			
75	0		Betalbar skatt	62	42	115
(332)	178	(18)	Endring utsatt skatt/(skattefordel)	(58)	196	(346)
(257)	178	(18)	Skattekostnad	4	238	(231)

Netto utsatt skattefordel balanseføres da fordelen antas å kunne anvendes ved fremtidig inntjening. De fremførbare underskuddene har oppstått i årene 2000-2002.

Klassifiseringen av utsatt skatt og utsatt skattefordel i regnskapet fremgår av notene 16 og 7, mens betalbar skatt er inkludert i note 18.

NOTE 7 - IMMATERIELLE EIENDELER

POSTEN NORGE AS				KONSERN		
2000	2001	2002		2002	2001	2000
222	234	22	IT-utvikling, rettigheter m.v.	474	330	279
314	136	154	Utsatt skattefordel	208	153	336
		9	Goodwill	957	818	329
536	370	185	Immaterielle eiendeler	1 639	1 301	944

Det meste av forsknings- og utviklingskostnadene er relatert til IT-utvikling. I 2002 er det utgiftsført 26,2 mill. kroner og i tillegg er det aktivert 380 mill. kroner. Se note 3. I løpet av 2002 har Posten Norge AS solgt IT-systemer til ErgoGroup for en total markedsverdi på 257 mill. kroner. Se note 21.

POSTEN NORGE AS	Akkumulert kostpris pr. 01.01.	Avskrevet pr. 01.01.	Balanseført verdi pr. 01.01.	Tilgang i 2002	Overføring 2002	Avgang 2002	Av - og nedskrivn. i 2002	Balanseført verdi pr. 31.12.	Avskrivningstid
IT-utvikling, rettigheter m.v.	359	184	176	5	7	170	6	12	2-6 år
Goodwill				11			2	9	5 år
Anlegg under utførelse	59		59	52	(7)	93		10	
Sum IT-utvikling, rettigheter mv	418	184	234	68	0	262	8	31	
KONSERN									
IT-utvikling, rettigheter m.v.	513	248	265	223	7	8	117	371	2-6 år
Anlegg under utførelse	65		65	46	(7)			103	

Goodwill									
Datterselskap :									
TSI AS	103	19	84	30			9	105	10 år
Wajens AS	28	5	23				3	20	10 år
Oslo Container Stevedor AS	92	16	76				9	67	10 år
KortProsess AS	1		1					1	4-5 år
1to1 Factory AS	24	24							
CityMail AB				71			6	65	10 år
Øvrig Goodwill:									
Posten Norge AS				11			2	9	5 år
Konsernet ErgoGroup	505	45	460	100	(5)		64	491	10 år
Konsernet TSI	196	21	175		(15)		17	143	10 år
PNL				14			2	12	5 år
Wajens AS				4				4	
CityMail AB				54				9	45
Konsernjustering						6	(1)	(5)	6 år
Sum goodwill konsern	949	130	818	284	(20)	6	120	957	

Goodwill
Ervervet goodwill i Posten Norge AS i 2002 gjelder to driftsenheter som er overtatt fra ErgoGroup med tilhørende innmat. Enhetene består av en utdata-enhet hvor printere og konvolutteringsmaskiner inngår i innmaten, den andre enheten er COMCDR hvor det inngår data og microfish utstyr. Dette skal avskrives over 5 år.

Goodwill ervervet ved kjøp av 57 % av aksjene i CityMail Sweden AB, utgjør 71 mill. kroner. Basert på lønnsomhetsvurderinger foretatt på oppkjøpstidspunktet, er forventet inntjening vurdert å strekke seg til minst 10 år. Goodwill avskrives lineært over denne perioden.

Goodwill ervervet ved kjøp av en 100 % andel i Transport Systems International AS (TSI) avskrives ut fra en forventet

økonomisk levetid på 10 år. I forbindelse med kjøp av 20 % av aksjene i selskapet i 2001, ble avskrivningstid for ervervet goodwill revurdert og endret fra 12 til 10 år. Selskapet, som er det ledende budbilselskapet i Norden, har fortsatt god lønnsomhet og sterk markedsposisjon som Posten Norge AS vil kunne dra nytte av i lang tid fremover. TSI AS sitt driftskonsept gir grunnlag for en positiv kompetanse- og erfarings-

Noter

overføring til andre deler av Postens forretningsvirksomhet, og på lengre sikt økt verdiskapning som konsern. I 2001 har TSI konsernet kjøpt virksomhet i Sverige og Danmark. Ervervet goodwill som pr. 31.12.2001 utgjorde 175 mill. kroner, avskrives over 10 år, på bakgrunn av forventet inntjening.

Ervervet goodwill i ErgoGroup AS på 460 mill. kroner skyldes oppkjøp av virksomhet i selskapene ErgoBluegarden AS og ErgoIntegration AS i 2000, og kjøp av datadriften til Gjensidige NOR i 2001.

Forventet inntjening ved kjøp er vurdert å strekke seg til minst 10 år og avskrivning fordeles lineært over denne perioden.

Oslo Container Stevedor AS og Wajens AS er solide virksomheter med inntjening som er blant de beste i sine bransjer, og begge er anerkjent som sterke merkenavn i sine respektive bransjer (tredjepartslogistikk og varedistribusjon/trekk- og tilbringervirksomhet). Posten Norge AS anser derfor at man vil ha forretningsmessig avkastning på

disse investeringene over lenger tid, og har på denne bakgrunn valgt å avskrive goodwill i selskapene over en 10 års periode.

IT-utvikling, rettigheter mv

Avskrivningstiden er 2 - 6 år, avhengig av levetiden på hvert enkelt system. Det er foretatt en individuell vurdering av systemene.

NOTE 8 - VARIGE DRIFTSMIDLER

POSTEN NORGE AS	Maskiner	Transp.midl., inventar	Bygninger, fast eiendom	Anlegg under utf Maskin og anl	Anlegg under utf Bygg	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	972	2 180	2 848	132	20	6 152
Tilgang i året	46	83		397	60	586
Overføringer	27	434	14	(432)	(43)	0
Avgang i året	(99)	(344)	(151)			(594)
Akk. av- og nedskrivning 31.12	(521)	(1 364)	(791)			(2 676)
Balansført verdi 31.12.2002	425	989	1 920	97	37	3 468
Årets avskrivninger	95	274	84			453
Årets nedskrivninger	1	16	2			19
Økonomisk levetid	4 - 8 år	4 - 8 år	30 - 40 år			
KONSERN						
Anskaffelseskost 01.01.	972	3 046	2 934	132	20	7 104
Tilgang i året	46	385	6	397	60	894
Overføringer	27	434	14	(432)	(43)	0
Avgang i året	(99)	(417)	(146)			(662)
Akk. av- og nedskrivning 31.12	(521)	(1 963)	(818)			(3 302)
Balansført verdi 31.12.2002	425	1 485	1 990	97	37	4 034
Årets avskrivninger	95	476	88			659
Årets nedskrivninger	1	18	3			22
Økonomisk levetid	4 - 8 år	3 - 8 år	25 - 40 år			

Årets ordinære av- og nedskrivninger i Posten Norge AS, inkludert avskrivninger på IT-utviklingskostnader, utgjør 480 mill. kroner, mens avskrivninger for konsernet utgjør 903 mill. kroner. Balansførte IT-utviklingskostnader samt goodwill frem-

går av note 7. Det er et avvik mellom årets avskrivning i note 7 og 8 og faktisk avskrivning i regnskapet. Dette skyldes at regnskapet inkluderer et selskap som ble solgt i 2002, og derfor ikke kommer med i noten.

I løpet av 2002 har Posten Norge AS overført EDB-utstyr til ErgoGroup for en total markedsverdi på 162 mill. kroner. Se note 21.

NOTE 9 - AKSJEINVESTERINGER

Datterselskaper/ Felleskontrollerte selskaper	Anskaffet	Adresse	Eier-/ stemmeandel pr. 31.12.2002	Balansført verdi 2002
ErgoGroup AS	01.12.96	Oslo	100 %	431
Oslo Container Stevedor AS	12.04.00	Oslo	100 %	107
Transport Systems International AS (TSI)	01.01.99	Oslo	100 %	167
Wajens AS	12.04.00	Oslo	100 %	36
Nettlast AS	15.11.00	Oslo	100 %	30
Pan Nordic Logistics AB (PNL)	15.08.97	Sverige	50 %	28
Nettlast Hadeland AS	15.11.00	Jaren	100 %	5
Nettlast Helgeland AS	15.11.00	Mosjøen	100 %	3
Posten Forbruker-Kontakt AS	01.10.97	Oslo	100 %	3
Kort Prosess AS	26.06.00	Oslo	51 %	3
1 to 1 Factory AS	30.06.01	Oslo	100 %	0
CityMail Sweden AB	01.05.02	Sverige	57 %	138
Balansført verdi				951

Aksjeinvesteringer konsern

Transportinvest AS	Oslo	9 %	54
Adviso AS	Oslo	27 %	68
Axiti AS	Oslo	1 %	1
Atento AS	Oslo	29 %	4
Epartner AS	Sandvika	50 %	5
Gecko AS	Kristiansand	34 %	2
ITC DK	Danmark	34 %	3
OptiMail AB	Sverige	12 %	12
Øvrige selskapsandeler			1
Balansført verdi			150

Felleskontrollerte selskap	PNL	Netaxept	Zesign	Byypass	NITS	Medix
Andel driftsinntekter	372	1	46	7	0	0
Andel driftskostnader	393	8	41	22	3	4
Andel netto finansinntekter	1	1	0	1	0	0
Andel skatt	(2)	0	1	0	1	0
Andel årsresultat	(18)	(6)	4	(14)	(4)	(4)
Andel anleggsmidler	28	0	22	23	2	0
Andel omløpsmidler	110	0	23	22	0	1
Sum eiendeler	138	0	45	45	2	1
Andel langsiktig gjeld	13	0	20	8	3	0
Andel kortsiktig gjeld	121	0	10	23	5	1
Sum gjeld	134	0	30	31	8	1

Pr. 31.12.2002 eier Posten Norge AS 50% av aksjene i Pan Nordic Logistics AB. De øvrige 50% eies av Post Danmark.

NOTE 10 - RENTEFRIE LANGSIKTIGE FORDRINGER

POSTEN NORGE AS				KONSERN		
2000	2001	2002		2002	2001	2000
		233	Pensjonsmidler	201		
12	10	12	Fordringer på ansatte	14	12	13
37	28	14	Andre langsiktige fordringer	21	48	45
49	38	259	Rentefrie langsiktige fordringer	236	60	58

Se note 2.

NOTE 11 - RENTEBÆRENDE LANGSIKTIGE FORDRINGER

POSTEN NORGE AS				KONSERN		
2000	2001	2002		2002	2001	2000
		10	Andre langsiktige fordringer	58		
106	721	1 174	Lån til datterselskaper			
106	721	1 184	Rentebærende langsiktige fordringer	58		
		142	Avdrag 2003			
		194	Avdrag 2004			
		193	Avdrag 2005			
		419	Avdrag 2006			
		202	Avdrag 2007			
		24	Deretter			
		1 174	Lån til datterselskaper			

NOTE 12 - VAREBEHOLDNINGER

POSTEN NORGE AS				KONSERN		
2000	2001	2002		2002	2001	2000
56	58	80	Anskaffelseskost	81	60	60
(9)	(9)	(16)	Nedskrivninger	(16)	(9)	(10)
47	49	64	Varebeholdning	65	51	50

NOTE 13 - RENTEFRIE KORTSIKTIGE FORDRINGER

POSTEN NORGE AS				KONSERN		
2000	2001	2002		2002	2001	2000
1 493	1 885	1 707	Kundefordringer	2 178	2 319	1 831
4	3	2	Fordringer ansatte	6	8	10
20	44	164	Fordringer datterselskaper			
47	57	57	Forskuddsbetalte kostnader	136	114	83
46	193	156	Øvrige fordringer	206	280	78
1 610	2 182	2 086	Rentefrie kortsiktige fordringer	2 526	2 721	2 002
9	11	17	Avsetning tap på fordringer	40	36	19
15	4	25	Faktiske tap på fordringer	30	9	17

Kundefordringer er redusert med avsetning tap på fordringer.

NOTE 14 - LIKVIDE MIDLER

POSTEN NORGE AS				KONSERN		
2000	2001	2002		2002	2001	2000
60	126	131	Bank/kontanter	262	334	203
10			Obligasjoner	8	11	10
577	594	570	Bundne midler	583	615	610
647	720	701	Likvide midler	853	960	823

En betydelig del av kontanter og kontant-ekvivalenter er knyttet opp til likviditetsbehovet i salgsnett. For Posten Norge AS er bundne midler kasseholdet for Postbanken. Godtgjørelse for disse tjenestene inngår i driftsinntektene, mens renter fra kasseholdet føres som finansinntekter.

Posten Norge AS har etablert en bankgaranti som sikkerhet for de ansattes forskuddstrekk på 350 mill. kroner.

Konsernet har etablert et konsernkonto-system hvor Posten Norge AS i henhold til avtalene er konsernkontoinnehaver. Bankene kan avregne trekk og inne-

stående mot hverandre slik at netto-posisjonen representerer mellomværende mellom banken og konsernkontoinnehaver.

Fra og med 2001 inngår konsernkonto-beholdningen i Posten Norge AS sin bank-beholdning, mens de enkelte selskapers beholdning behandles som mellomværende med morselskapet. Sammenlignbare tall er ikke endret.

NOTE 15 - EGENKAPITAL

POSTEN NORGE AS	Aksje- kapital	Overkurs- fond	Annen egenkap.	Egenkapital morselskap	Konsern- reserve	Egenkapital konsern
Egenkapital 01.01.2000	1 515	505	648	2 668	(9)	2 659
Årets resultat morselskap etter utbytte			(680)	(680)	680	
Konsernresultat etter utbytte					(655)	(655)
Omregningsdifferanser mv					8	8
Egenkapital 31.12.2000	1 515	505	(32)	1 988	24	2 012
Årets resultat morselskap etter utbytte			161	161	(161)	
Konsernresultat etter utbytte					180	180
Omregningsdifferanser mv						1
Egenkapital 31.12.2001	1 515	505	129	2 149	43	2 193
Kapitalutvidelse	1 545	515	(121)	1 939		1 939
Egenkapital etter kapitalutvidelse	3 060	1 020	8	4 088	43	4 132
Årets resultat morselskap etter utbytte			(43)	(43)	43	
Konsernresultat etter utbytte					(110)	(110)
Omregningsdifferanser mv					12	12
Egenkapital 31.12.2002	3 060	1 020	(35)	4 045	(12)	4 034

Minoritetens andel av egenkapitalen pr. 31.12. utgjorde 48 mill. kroner (2002) 35 mill. kroner (2001) og 25 mill. kroner (2000).

I forbindelse med omdannelsen fra særlovselskap til aksjeselskap den 01.07.2002, skjøt staten ved Samferdselsdepartementet foruten egenkapitalen pr. 31.12.2001 inn ytterligere 2 060 mill.

kroner. Samtidig overtok Posten Norge AS ventelønnsforpliktelse estimert til 121 mill. kroner som ble belastet annen egenkapital.

Den samlede egenkapitalen etter dette for Posten Norge AS utgjorde 4 088 mill. kroner, som fordelte seg slik:

Aksjekapital 3 060 mill. kroner
Overkursfond 1 020 mill. kroner
Annen egenkapital 8 mill. kroner

Aksjekapitalen består av 3 060 000 aksjer til en pålydende verdi av 1 000 kroner. Selskapets aksjer eies i sin helhet av staten ved Samferdselsdepartementet.

NOTE 16 - AVSETNING FOR FORPLIKTELSE

POSTEN NORGE AS				KONSERN		
2000	2001	2002		2002	2001	2000
325	122		Netto pensjonsforpliktelse		141	342
914	578	282	Restruktureringsforpliktelse	294	578	915
		121	Ventelønnsforpliktelse	121		
3	2		Andre forpliktelse	31	77	22
1 242	702	403	Avsetning for forpliktelse	446	796	1 279

Se note 2.

Spesifikasjon restruktureringsforpliktelse

2000	2001	2002		2002	2001	2000
154	914	578	Restrukturering 01.01.	578	915	158
1 000		105	Avsetning	119		1 000
(240)	(336)	(401)	Påløpte kostnader	(403)	(337)	(243)
914	578	282	Restrukturering 31.12.	294	578	915

Se note 4.

Restrukturering

Avsetningen pr. 31.12.2002 er på 282 mill. kroner, som samsvarer med beregnet gjenværende forpliktelse, og forventes brukt slik:

- Personalmessige tiltak 187 mill. kroner
 - Husleie tomme lokaler 95 mill. kroner
- Hovedtyngden av utbetalingene vil skje i tidsrommet 2003 - 2005.

Ventelønn

Ventelønn utbetales til ansatte i staten som blir oppsagt fra sin stilling, og den utbetales i en periode fram til de får nytt arbeid. For ansatte i Posten Norge AS gjelder ordningen for oppsigelser foretatt til og med 31.12.2004. Ved etablering

av Posten Norge BA i 1996 påtok staten seg de forpliktelse som var knyttet til ventelønn for oppsagte i selskapet. Ved omdannelsen av Posten Norge BA til aksjeselskap 01.07.2002 besluttet staten at selskapet selv skal dekke ventelønns-kostnader knyttet til oppsigelser foretatt i tidsrommet 01.07.2002 - 31.12.2004. Ventelønnsforpliktelsen er uendret i 2002.

NOTE 17 - RENTEBÆRENDE LANGSIKTIG OG KORTSIKTIG GJELD

POSTEN NORGE AS				KONSERN		
2000	2001	2002		2002	2001	2000
400	481	403	Gjeld til kredittinstitusjoner	409	490	443
		193	Valutalån	189		
179	167	155	Annen langsiktig gjeld	248	243	260
400	400		Ansvarlig lån		400	416
979	1 048	751	Rentebærende langsiktig gjeld	846	1 133	1 119
400			Gjeld til kredittinstitusjoner	6		401
120	105	68	Annen langsiktig gjeld	118	159	177
400			Ansvarlig lån			400
920	105	68	Gjeld med forfall etter 5 år	124	159	978
		57	Avdrag 2003	71		
		14	Avdrag 2004	24		
		594	Avdrag 2005	600		
		9	Avdrag 2006	14		
		9	Avdrag 2007	13		
		68	Deretter	124		
		751	Langsiktig gjeld	846		
400	600	300	Sertifikatlån	300	600	400
	232		Gjeld til kredittinstitusjoner	4	241	16
400	832	300	Rentebærende kortsiktig gjeld	304	841	416

Totale ubenyttede trekkrettigheter utgjorde pr. 31.12.2002 1 620 mill. kroner og gjelder til 01.12.2005.

var på 8,2 %. Annen langsiktig gjeld omfatter forpliktelser ved finansiell leasing og reduseres ved løpende terminbetaling. Se note 20.

oppført til dagskurs, mens de i selskapsregnskapet er oppført til historisk kurs. Vektet gjennomsnittlig rente for samlet langsiktig gjeld var i 2002 på 7,2 %. Det foreligger ingen fastrenteavtaler pr. 31.12.2002.

Ved omdannelse til aksjeselskap pr. 01.07.2002 ble ansvarlig lån fra staten på 400 mill. kroner omgjort til egenkapital. Gjennomsnittlig rente fram til 30.06.2002

Posten Norge AS har tatt opp valutalån for sikring av investering i utenlandsk datterselskap. Valutalån er i konsernet

NOTE 18 - RENTEFRI KORTSIKTIG GJELD

POSTEN NORGE AS				KONSERN		
2000	2001	2002		2002	2001	2000
1 479	1 751	1 629	Lønnsavsetninger og offentlige avgifter	1 896	2 002	1 652
194	345	496	Avsetning påløpte kostnader	605	437	222
	300		Avsatt utbytte	1	307	
75			Betalbar skatt	65	41	118
381	442	418	Forskuddsbetalte inntekter	445	489	400
569	581	614	Leverandørgjeld	799	799	662
121	243	215	Gjeld datterselskaper			
64	68	27	Øvrig gjeld	120	128	228
2 883	3 730	3 399	Rentefri kortsiktig gjeld	3 931	4 203	3 282

For nærmere opplysninger om betalbar skatt se note 6.

NOTE 19 - GARANTIANSVAR/PANTSTILLELSER OG LIGNENDE FORPLIKTELSER

Posten Norge AS har ytet morselskapsgaranti til Den norske Bank ASA på 37 % av årlig kontraktsum for leveranse av IT-tjenester. Garantien tilsvarer 29 mill. kroner i 2002. Morselskapsgaranti er også stillet for kontrakter med Aetat og overfor Oslo Kemnerkontor. I tillegg er det ytet morselskapsgaranti for husleiekostnader. Dette er gitt på vegne av virksomhet i ErgoGroup AS. Selskapet har stillet en garanti overfor

Den norske Bank ASA vedrørende ansattens lån til kjøp av bil til tjenestebruk. Pr. 31.12.2002 var totale utlån på 17,7 mill. kroner (31 mill. kroner i 2001). Utover dette er det stillet en kontraktsgaranti for datterselskapet Transport Systems International AS på 5 mill. danske kroner.

Enkelte av Posten sine låneavtaler inneholder negativ pantsettelsesklausul og pålegger konsernet å overholde definerte nivåer på finansielle nøkkeltall. Konsernet var ved utgangen av 2002 godt innenfor disse nivåene.

Samlet garantinivå pr 31.12.2002 var 117 mill. kroner, mot 141 mill. kroner pr. 31.12.2001.

NOTE 20 - LEIEFORHOLD

POSTEN NORGE AS				KONSERN		
2000	2001	2002		2002	2001	2000
			Finansiell leasing			
167	160	152	Bokført verdi bygg	212	223	233
70	78	86	Akkumulerte avskrivninger	89	81	73
174	163	151	Forpliktelser bygg	217	232	246
			Bokført verdi datautstyr	4		
			Forpliktelser datautstyr	4		
			Operasjonell leasing			
495	518	550	Årlige husleiekostnader	682	625	580
	100	109	Årlige leiebeløp biler	109	100	
			Årlige leiebeløp datautstyr	52	58	39
			Antall			
5	5	5	Finansiell leasing bygg 31.12	6	6	6
1 228	1 192	1 071	Operasjonell leasing bygg 31.12	1 215	1 258	1 244
	4 243	4 348	Operasjonell leasing biler 31.12	4 348	4 243	

Finansiell leasing

Byggene er klassifisert som bygninger og annen fast eiendom, mens tilhørende forpliktelser er klassifisert som rentebærende langsiktig gjeld og inngår i note 17.

ErgoRunit AS har inngått leasingavtale på diverse datautstyr, hvor forpliktelsen strekker seg fram til 31.12.2006. Forpliktelsen inngår i note 17.

Operasjonell leasing

Posten Norge AS har inngått leieavtaler for de fleste av sine kontorer. Ovenstående oversikt viser hvor mange bygg som leies og tilhørende husleiekostnader.

Det ble i juni 2001 inngått en avtale med LeasePlan Norge AS om leasing av varebiler. Avtalen er gyldig frem til 26.06.2004

for inngåelse av nye enkeltkontrakter. Kontrakten for hver enkelt bil vil normalt være av 2 til 5 års varighet.

ErgoIntegration AS har en leasingavtale i forbindelse med datautstyr. Leasingavtalene strekker seg til 31.12.2005.

NOTE 21 – ANDRE FORHOLD

Twister

ESA har vurdert en klage med blant annet påstand om ulovlig kryssubsidiering fra det konsesjonspålagte enerettsområdet til lettgodsvirksomheten hos Posten Norge AS. Klagen inneholder ikke angivelse av spesifisert krav og det er derfor ikke foretatt regnskapsmessige avsetninger. ESA har avsluttet granskningen av kryssubsidieringsspørsmålet, med full fri-finnsel av Posten Norge AS som resultat. Når det gjelder de øvrige påstandene i klagen, har Posten Norge AS avgitt innspill til klagen hvor forholdene rundt dette er avvist.

Posten Norge AS har mottatt krav om kompensasjon fra leverandør av utstyr og innredning. Kravet er basert på at leveransene til Posthandel kjeden er blitt lavere enn opprinnelig skissert. Posten Norge AS er i dialog med en leverandør om størrelse på kompensasjonen.

Posten Norge AS og Den norske Bank ASA har ikke kommet til enighet vedrørende det økonomiske oppgjør som omfattes av forretningsavtalene mellom partene. Posten Norge AS vurderer muligheten av å få sakene avgjort ved voldgift.

Finansielle forhold

Posten Norge AS benytter finansielle instrumenter for å styre eksponeringer knyttet til valutakursendringer og endringer i kraftpris. I forbindelse med større innkjøp fra utenlandske leverandører benyttes ulike finansielle instrumenter, hovedsakelig valutaterminer. For å styre prisrisikoen relatert til antatt fremtidig forbruk av kraft benyttes opsjoner og terminkontrakter. Avtaler om finansielle instrumenter inngås for å redusere risikoen for finansiell eksponering, og behandles derfor regnskapsmessig hovedsakelig som sikringsbokføring når det er en klar sammenheng med underliggende aktiva eller passiva. Det er inngått terminkontrakter og opsjoner for å dekke deler av kraftforbruket. Pr. 31.12.2002 er det inngått kontrakter som dekker 68 % av forventet forbruk i 2003. Urealisert gevinst pr. 31.12.2002 utgjør 19,2 mill. kroner. Det er ikke inngått avtaler utover 2003. Rentebærende gjeld er lånt til flytende rentebetingelser, dette innebærer at Posten Norge AS pr. 31.12.2002 er eksponert for renterisiko.

Det er ikke inngått kontrakter for valuta-sikring utover 2002, og det er derfor ingen utestående sikringsbeløp pr. 31.12.2002. Det foreligger derfor ikke urealisert gevinst eller tap på slike kontrakter pr. 31.12.2002. I forbindelse med kjøp av virksomhet i utlandet er det tatt opp lån i utenlandsk valuta. Dette vil bidra til å nøytralisere valutaeffekter av disse investeringene. Pr. 31.12.2002 var total rentebærende gjeld i utenlandsk valuta 220 mill. svenske kroner og 18 mill. danske kroner.

Vesentlige transaksjoner

I løpet av 2002 har Posten Norge AS solgt systemer og EDB-utstyr til ErgoGroup med en total markedsverdi på 419 mill. kroner. I forbindelse med salget er det inngått avtaler basert på vanlige forretningsmessige vilkår med ErgoGroup vedrørende tilbakekjøp av tjenester for en 3 års-periode med opsjon på inntil 1 års forlengelse. Se note 7 og 8.

Posten Norge AS har styrket sin markedsposisjon i Sverige gjennom kjøp av 57 % av aksjene i CityMail Sweden AB. Posten har en plikt til å kjøpe opp resterende 43 % fra de to andre eierne, senest innen utgangen av første kvartal 2006.

Staten

Staten er eieer av Posten Norge AS. Staten, ved Samferdselsdepartementet, har gitt Posten Norge AS konsesjon for et nærmere avgrenset enerettsområde for brevpost til og med 31.12.2005. I henhold til konsesjonen skal Posten Norge AS også sikre at de leveringspliktige tjenestene og grunnleggende banktjenestene er tilgjengelige for befolkningen i hele landet gjennom et landsdekkende postnett. Reglene i konsesjonen medfører merkostnader for Posten Norge AS i forhold til en ren bedriftsøkonomisk tilpasning. Disse merkostnadene dekkes gjennom eventuelt enerettsoverskudd og statlig kjøp av bedriftsøkonomisk ulønnsomme posttjenester. Statlig kjøp utgjorde 372 mill. kroner i 2002 og er i statsbudsjettet for 2003 fastsatt til 305 mill. kroner. Konsesjonen pålegger Posten Norge AS å dokumentere at det ikke foregår ulovlig kryssubsidiering mellom enerettsområdet og konkurranseutsatte tjenester. Denne dokumentasjonen legges fram for Post- og teletilsynet i form av et særskilt produktregnskap. Revisor foretar årlig kontroll-

handlinger i samsvar med konsesjonen. Produktregnskapet for 2002 vil i samsvar med konsesjonskravene foreligge senest tre måneder etter at finansregnskapet for 2002 er godkjent. Posten Norge AS ble fra 01.07.2002 omdannet til aksjeselskap med staten ved Samferdselsdepartementet som eneste aksjonær. Eksisterende innskuddskapital i Posten Norge BA ble i den forbindelse omgjort til aksjekapital. I forbindelse med omdannelsen til aksjeselskap ble ett ansvarlig lån fra staten på 400 mill. kroner omgjort til egenkapital, og i tillegg ble 1 660 mill. kroner tilført som ny egenkapital. I statsbudsjettet for 2003 er det vedtatt at Posten Norge AS må foreta en ekstraordinær innbetaling til Statens Pensjonskasse på 1 475 mill. kroner. 600 mill. kroner av beløpet vil bli kompensert gjennom tilførsel av ny egenkapital.

Den norske Bank ASA

Fram til fusjonen mellom Postbanken BA og Den norske Bank ASA den 01.12.1999 hadde Postbanken i henhold til Postbankloven plikt og enerett til å tilby grunntjenester gjennom hele Posten Norge AS sitt nett. Etter fusjonen falt denne lovbestemte plikten og eneretten bort på bankens hånd. Plikten er nå lagt på Posten Norge AS gjennom egen lov og ved at konsesjonen som gjelder til 31.12.2005 innebærer at Posten Norge AS skal tilby grunnleggende banktjenester gjennom hele selskapets salgsnett. Postnettet er eid og drevet av Posten Norge AS. Det er inngått en samarbeidsavtale med Den norske Bank ASA hvor banken har enerett og plikt til å tilby grunnleggende banktjenester, i tillegg til at avtalen omhandler salg av andre produkter/tjenester og utvikling av nettet. Nåværende avtale, som er videreført fra Postbanken BA, løper til 31.12.2005 og bygger på forretningsmessige prinsipper.

Post i Butikk

Høsten 2000 inngikk Posten Norge AS en femårig samarbeidsavtale med Norgesgruppen ASA og AS Norske Shell som hovedsamarbeidspartnere for etablering av Post i Butikk. Det er også inngått avtaler med Coop og Hakon. Det foreligger planer om å etablere til sammen 1175 enheter i Post i Butikk i kjeden innen 31.12.2003. Pr. 31.12.2002 var det etablert 1146 enheter. Post i Butikk ble høsten 2002 tildelt dagligvareprisen.

■ Statsautoriserte revisorer

■ Foretaksregisteret:

Ernst & Young AS
Drammensveien 165
Postboks 228 Skøyen
N-0213 Oslo

NO 984 328 745 ANSA
Tel. +47 22 92 80 00
Fax +47 22 92 89 00
www.ey.no

Medlemmer av Den norske Revisorforening

Til generalforsamlingen i
Posten Norge AS

Revisjonsberetning for 2002

Vi har revidert årsregnskapet for Posten Norge AS for regnskapsåret 2002, som viser et underskudd på 43 millioner kroner for morselskapet og et underskudd på 110 millioner kroner for konsernet. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til dekning av underskuddet. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling, noteopplysninger og konsernregnskap. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av selskapets styre og konsernsjef. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med revisorloven og god revisjonsskikk i Norge. God revisjonsskikk krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk omfatter revisjon også en gjennomgåelse av selskapets formuesforvaltning og regnskaps- og interne kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et uttrykk for selskapets og konsernets økonomiske stilling 31. desember 2002 og for resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapskikk i Norge
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god regnskapskikk i Norge
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til dekning av underskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Oslo, 27. mars 2003
ERNST & YOUNG AS

Jan Wellum Svensen
statsautorisert revisor

■ Arendal, Bergen, Bæ, Drammen, Fosenvåg, Fredrikstad, Halmstad, Horten, Hønefoss, Kongsberg, Kragerø, Kristiansund, Larvik, Levanger, Lillehammer, Moss, Ål, Molde, Notodden, Oslo, Otta, Porsgrunn/Skien, Sandefjord, Sortland, Steinkjer, Trondheim, Tjønsberg, Vikersund, Ålesund

JANUAR:

Posten bestemmer at ytterligere 40 postkontor skal erstattes med minst 50 Post i Butikk.

Ergo Group overtar datadriftselskapet Runit med 180 ansatte og en forventet omsetning på 200 millioner kroner i 2002.

Løvenskiold Vækerø velger Ergo som ny IT-partner.

FEBRUAR:

Posten legger fram et foreløpig årsresultat for 2001 på pluss på 314 millioner kroner fra den ordinære postdriften.

Avtalen om kjøp av 49,9 prosent av aksjene i Linjegods AS kanselleres.

MARS:

Ifølge en verddivurdering fra DnB og Price Waterhouse Coopers er Posten verdsatt til 6,3 milliarder kroner. Dette er en økning på 31 prosent sammenlignet med verddivurderingen fra 2000.

Posten Norge kjøper 57 prosent av CityMail Sweden og tar dermed opp konkurransen med Posten Sverige i de mest attraktive delene av det svenske postmarkedet.

B- og C-post slås sammen til B-Økonomi, mens A-post bytter navn til A-Prioritet.

EU-parlamentet vedtar tidsplan for liberalisering av postmarkedet innen EU. Ifølge planen skal det være full konkurranse på posttjenester i løpet av 2009.

Posten kjøper svenske Expressgods.

APRIL:

Det Posten-eide selskapet Wajens kjøper Mork & Nohre AS som er store på tungtransport i Oslo-området.

Prisene for å leie postboks blir satt opp.

Posten gir ut runde frimerker i forbindelse med Norges Fotballforbunds 100-års jubileum.

Nye uniformer som alle ansatte i salgsnettverket skal kles opp med, blir presentert.

MAI:

Klart for tipping på nett etter at Buypass AS, som eies av Posten og Norsk Tipping, har utviklet en Smartkort-løsning, der tipperne kan fylle ut og levere tippekupongen elektronisk fra hjemme-PC-en.

Stortinget åpner for nytt bank-samarbeid, slik at Posten kan samarbeide med flere aktører enn Postbanken.

82 109 stemmer når Posten i samarbeid med VG, Nitimen og Norges Fotballforbund, inviterer hele Norge til å kåre de største øyeblikkene i norsk fotballhistorie.

Natt til tirsdag 14. mai blir det oppnådd enighet mellom Posten Norge og Norsk Post- og kommunikasjonsforbund om vårens lønnsoppgjør. Dette er første tariffavtale i NAVO-området.

JUNI:

I forbindelse med at Posten blir AS fra 1. juli, vedtar Stortinget å tilføre konsernet én milliard kroner mer i egenkapital. Dermed får selskapet tilført totalt 2.06 milliarder kroner.

Det nye profilprogrammet til Posten blir presentert.

Første utgave av Postens nye kundemagasin «Oss» sendes til samtlige husholdninger.

Avtale om inkluderende arbeidsliv inngås. Intensjonen er blant annet at sykefraværet reduseres med 20 prosent i løpet av tre år.

Arvid Moss velges som ny styreleder i Posten Norge.

JULI:

1. juli blir Posten et aksjeselskap. Det nye navnet blir Posten Norge AS.

Gjensidige Nor velger ErgoBluegardens lønns- og personalsystemer for sine 10.000 medarbeidere.

Nettlast Helgeland selges til Saltens Bilruiter AS.

AUGUST:

Posten setter ut deler av tungtransporten i hovedpostgangen til eksterne transportører. Største eksterne transportør blir Sognefjord Spedisjon og Transport AS.

Posten vinner avtalen med IKEA om utkjøring av møbler.

SEPTEMBER:

Posten lanserer eFaktura for bedrifter.

En ny undersøkelse viser at butikker som har fått Post i Butikk øker omsetningen.

SAS Cargo får avtale om flyfrakt av post.

Det besluttes å etablere Postnett (senere døpt om til Distribusjon) for å effektivisere driften.

Posten tildeles Dagligvareprisen for etableringen av Post i Butikk.

OKTOBER:

En kundeundersøkelse bekrefter at Postens nye salgsnett er godt mottatt. Kundene er stadig mer fornøyd med Postens tilbud og service.

Posten lanserer stykk-gods og frakter inntil ett tonn til 16 euro-peiske land.

De ansatte trives stadig bedre i Posten viser en måling av medarbeidernes tilfredshet.

NOVEMBER:

Kvaliteten på brev-omdelingen er bedre enn noen gang. Statistikken viser 87,9 prosent levering over natten i tredje kvartal.

ErgoEphorma får ansvaret for å levere resultater og prognoser til radio, fjernsyn og aviser ved neste valg.

I forliket om nytt statsbudsjett blir det bestemt at Posten må dekke inn 1,5 milliarder i pensjonsforpliktelser til Statens Pensjonskasse.

DESEMBER:

Posten tar initiativ for å heve tollgrensen for private sendinger fra Norge. Selskapet ønsker at verdigrensen for tollbehandling av private sendinger fra utlandet heves fra 200 til minst 1000 kroner.

Arbeidslivssenteret i Oslo gir Posten prisen «Dialogbenken 2002» for arbeidet med inkluderende arbeidsliv.

Posten selger sin eierandel i Netaxept som leverer betalingsløsninger. De forretningsmessige avtalene mellom Posten og Netaxept videreføres.

Det besluttes at Posten skal kutte utgiftene med én milliard fra 2002 til 2004.

» JANUAR » FEBRUAR » MARS » APRIL » MAI » JUNI » JULI » AUGUST » SEPTEMBER » OKTOBER » NOVEMBER » DESEMBER

Det blir bestemt at ytterligere 40 postkontor skal erstattes med minst 50 Post i Butikk.

EU-parlamentet vedtar tidsplan for liberalisering av postmarkedet i Europa. Målet er full konkurranse i løpet av 2009.

Nye uniformer til de ansatte i salgsnettverket er klare.

Med smartkort fra Buypass som eies av Posten og Norsk Tipping, blir det mulig å levere tippekupongen fra hjemme-PC-en.

Samferdselsminister Torild Skogsholm er fornøyd med at Posten Norge 1. juli blir omgjort til AS.

Posten vinner avtale om hjemkjøring av møbler for IKEA.

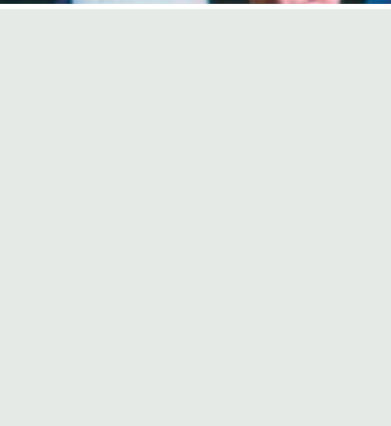
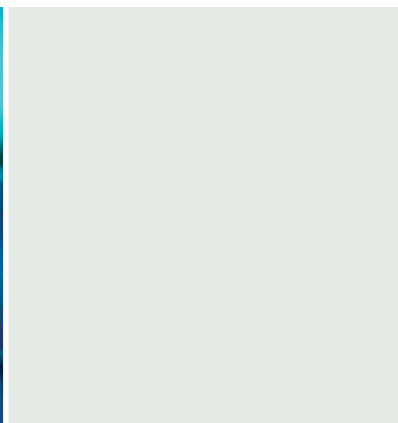

Resultatet fra en medarbeiderundersøkelse viser at trivselen er stigende blant postansatte.

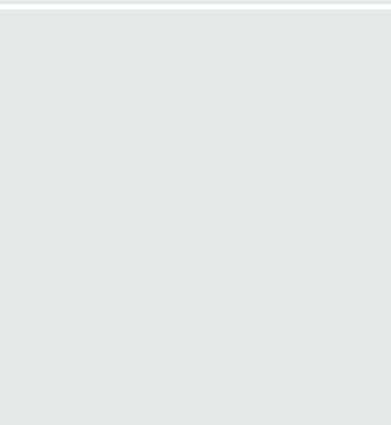
Økt fokus på kostnader. Innen 2004 skal Posten kutte utgiftene med én milliard kroner.

oss mennesker imellom

POSTEN NORGE AS
0001 OSLO
TELEFON: 23 14 90 00
TELEFAKS: 23 14 80 25

KUNDEHENVENDELSER: 810 00 710
INTERNETT: WWW.POSTEN.NO

Produksjon: Konserninformasjon Posten Norge AS • Design: Dinamo PR • Foto: Bo Mathiasen og Terje Borud • Trykk: Folkestad & Co AS